

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

de un an .. 20 cor.

de jumătate an .. 10 "

de 1 lună .. 2 "

de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 302.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 16.

Rugăm biurourile și comitetele electorale din fie-care cerc electoral, ca în ziua alegerii să ne avizeze telegrafic sau telefonic nu numai despre rezultatul alegerii, ci și despre fiecare fază a actului electoral.

Lupta în comitatul nostru.

Dela un capăt la altul al pământului cuit de români, luptă mare s'a încins. Bărbați de cercurile, cari și în iarna lui 1905 au ales români, dar mai ales cuvintele calde auzite în multe adunări porale ținute astă-iarnă, aproape toate cerurile de alegeri locuite de români s'au ținut pe lucru și își dau o înălțătoare înțelegere română. Și nu român de stătere numai, ci români adevărați, de cei în țin cu poporul, iar nu se fac slugi plebe stăpânirii.

Nicăiri însă pare că nu e mai înverșunată decât în comitatul nostru. Ungurii nu pot împacă de loc cu gândul, ca din comitatul Aradului să meargă în dieta țării mai mulți români. Li-e jale îndeosebi știe, că până și în cercul Chișineului, de sunt unguri mulți, ales să fie tot un român. De aceea se frământă în fel chip, numai pentruca să ne îngreuneze viața.

Noi însă, tari în nădejdea, că și Dumnezeu va ajuta, tari în credința ce am văzut, stăpânește sufletele plugarilor noștri, așa totim: Românii vor da votul lor fratelui și nu se vor mai găsi nicăiri păcătoși slăbănogi cari să se lase ademiniți de partidul kossuthist, de candidații ca d'al de abányi la Șiria și Lázár Zoárd la Chișineu.

Nu vor da vot nici unui milionar ca Ionul Solymosi din Boroș-Ineu, ci vor ne încrederea în *partidul național*, care dieta trecută a dat dovezi, că știe și are băția să lupte pentru drepturile și bună-rerea tuturor popoarelor din țară.

Insufletirea, ce am văzut-o în toate păr-românești ne și îndreptățește să așteptăm, ca în privința luptelor naționale Aradul rămână și d'acî încolo — *fruntea*...

Privim țință îndeosebi asupra cercului Chișineului, care — nu ne îndoim — se și purtă tot atât de bine ca în trecut.

Ba după semnele de până acum, încă și mai bine, pentrucă în toate satele României așa se laudă, că sunt mai înțeleși între dânșii; cei cari în trecut au rătăcit, acum s'au întors și la alegerea de Lunia viitoare un trup și un suflet vor fi toți.

Avem privirea atântită îndeosebi asupra frunzei comune Socodor, care și în rândul trecut ea a hotărît lupta, căci acolo sunt aproape a treia parte dintre toate voturile românești. Unde merge Socodorul, acolo are să fie și de astădată izbânda.

Iar Socodorul, cu români bogați și luminați, cu bărbați luptători încercați, nu poate să meargă de cât sub steag național.

Care dintre socodoreni să nu știe, că Lázár Zoárd face parte din partidul dușmănos față de români?

Oare nu chiar zilele acestea ministrul Polónyi a zis, că partidul său *kossuthist* va da drept de vot numai celor ce vor fi (ori se vor face!) *unguri* și patrioți? Dar în chipul acesta pe viitor nici zece români socodoreni n'ar mai rămâne cu vot, pe când partidul nostru — se știe — în scrisoarea către M. Sa ceruse acum e anul drept de vot pentru toți fiii țării, fie unguri fie români ori nemți.

Nu e deci de crezut să se afle români, nici în Socodor nici în alt sat, care să voteze cu Lázár Zoárd, dând ei acestuia dreptul și puțința să lupte în dietă pentru-ca *românii să fie scurtați chiar în drepturile de până acum*, în loc să mai câștige ceva!

Cât despre *vinderea* voturilor, bine să-și însemneze fiecare: blăstăm are să cadă asupra capului acelui care se vinde, căci face marfă nu numai sufletul său, ci în schimbul arginților lui luda el va vinde pe vecie drepturile fiilor, nepoților și strănepoților săi. Deputații pe cari îi vom alege acum, se știe, au să facă o nouă lege privitoare la alegeri... Dacă noi românii nu vom alege însă bărbați cu credință față de popor, ci kossuthiști cari să ne ciuntească și din cele ce avem, vai nouă: până-i lumea tot urgisiți rămânem!

Nemernic, *coadă de topor* se face românul, care va vota pentru partidul lui *Kossuth*, căci aceasta prin cuvinte și fapte s'a dovedit *potrivnic drepturilor poporului*.

Românii din comitatul Aradului să-și facă deci datorința națională, să nu uite că au ajuns la *frângerea pânilor*. Lăudat va fi atunci numele lui în veci!

„Vremea trece vremea vine“.

Pacea simulată dintre șefii coaliției și coroană dădu naștere cabinetului pistriț și acest cabinet la aparență transitoric, — cu rafinăria păcii lui, — făcu să sune signalul pentru noile alegeri dietale.

Și cine n'ar înțelege oare, că această pace a silniciei este numai o mască — din vâlar — trasă pe intransigența coaliției în pretențiuni.

Și cine nu obsearvă, că ei între ei se războiesc, și nu pot împărți ale lor între olaltă, dar când e vorba de a lua dela altul, — atunci ei între ei fac păciuală, ca cu atât mai mare vehemență să poată sări asupra dușmanilor lor de moarte.

Trecutul îndepărtat dovedește că așa a fost — și prezentul posomorît testează că așa este.

Vorba e, că suntem în preajma alegerilor dietale.

Avem și noi partidul nostru. Avem și oamenii noștri, cari multe și mari jertfe aduc pentru neamul nostru, în schimbul cărora nu cer ei dela noi decât numai aderența noastră, spriginul nostru, care atunci când lor îl dăm, ajutorăm neamul nostru în genere și pe unul fiecare-le în parte.

E o suvenire dulce pentru noi bihoreni, aducerea aminte de adunările porale ținute în iarnă și aici la noi în Bihor.

Am asistat la unele dintre adunările ținute în Bihor și am văzut bucuria și slava cu care erau întimpinați deputații noștri naționaliști. La vorbele lor calde, pline de farmec, vedeam bătrânii cum ascultau cu ochii umeziți de lacrimi; vedeam tineri aprinși în obraz de focul iubirii de neam. Și auziam mereu întrerupând vorbirile cu *«trăiască domniile noastre... Dumnezeu să-i țină și să le ajute»!* Și auziam invocări de *«Doamne ajută-ne»!*

Aduceți-vă aminte voi frați bihoreni de vorbirile «Domnilor de astă-iarnă» că așa veți înțelege și veți ști, că la alegerile ce vor să fie acum, unde să dați votul vostru!

Aduceți-vă aminte de făgăduiala voastră, că veți ține cu acei domni ai noștri — până în sfârșit.

Aduceți-vă aminte, că azi iarnă, când venimă pe la noi deputații naționaliști, ca să ne lumineze, — i-ați întimpinat pe ei cu mărire, asemenea Jidovilor cari primară pe Isus în Ierusalim — cu strigăte de «Osana! Osana»!

Janus institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață

pentru Austro-Ungaria.

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik

Lehengasse Nr. 17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acce-
dentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii efitine

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel
și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de răz-
bol. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Starea de asigurare	311.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum	58.000.000 "
Averea institutului	31.000.000 "

Aducându-vă aminte și de acei Jidovi, grije mare să aveți, că omul născut din muieră slăbiciunilor — supus este. Tot acei Jidovi fățarnici și fărădelege strigară la săptămâna: «Răstignește-l».

Slăbiciunea, patima de a vă lăsa momiți cu banii lui Iuda vânzătorul și făgăduiele «sămânței de duhan» — toate le restigniți.

Știți bine, că unii ablegați 48-ști, când veneau pela noi să cerșească deputăția, făgăduiau, că dacă vor ajunge la putere, va da drept fiecăruia de a sămăna «duhan», ba chiar ei făgăduiau și sămânța în cinste.

Și acum capul lor a ajuns în cârmă, — la putere și sămânța nu mai vine! Nu, căci de veți întreba acum de acelea făgădueli — vor zice, că «ce și gândiți voi români proști».

Asta e vorba lor. Astea sunt făgăduiele lor.

Ferți-vă ca de «bată-l crucea» de astfel de oameni și ori și când vor vrea să vă îndulcească cu vorbele lor lingușitoare — să le întoarceți spatele și-i lăsați să vorbească în vânt.

Să stați cu trup și suflet pe lângă candidatul naționalist, căci aceia din neamul și sângele nostru fiind — cunosc năcazurile, neajunsurile și sărăcia noastră.

Mai ales acum avem lipsă ca să fie cât mai mulți de ai noștri în dietă, pentru că îndată ce se va deschide casa țării și să va începe sfatul, vor tracta despre votul obștesc.

E lucru știut, că din căpătină șovinistă a eșit ideea, că numai acela să aibă drept de vot, care știe ceti și scrie ungurește, iar ceilalți să rămână numai cu greaua datorință de a plăti porții mari și a slugi ani de cătănie.

De vom griji acum, ca să alegem oameni de ai noștri, — atunci ușor vom ajunge cu toții la vot și la alegerile ce s'ar face pe temeiul votului obștesc, am putea trimite și mai mulți deputați naționaliști în casa țării, unde se fac legile.

Suntem chiar în «săptămâna luminată» și să ne luminăm mintea cu lumina sfântă a Invierii Domnului Hristos, ca să putem înțelege, că a te lăpăda de neamul tău păcat este naintea lui Dumnezeu, păcat împotriva oamenilor și împotriva binelui propriu.

Să ne strângem cu toții pe lângă candidații naționaliști ai neamului nostru; să fim gata ca în ceasul alegerilor să putem scoate la izbândă steagul național purtat de ei.

Vremea trece, — și n'avem mult timp de pregătire pentru alegeri; nici n'avem mult de a ne pregăti, căci sufletul pururea pregătit, curat are să fie, ca tot românul alegător să-și deie votul pentru cel ce în numele partidului național vine.

Buna înțelegere între frații de un sânge mult plăcută este înaintea lui Dumnezeu și pe cei ce întru sine se iubesc și înțeleg și Dumnezeu îi iubește și le ajută.

Să ne iubim și spijinim unii pe alții, ca în ziua alegerii un gând să mărturisim!

Să luăm aminte... să stăm bine... căci vremea trece, — vremea vine.

Ginta-Rohani, în Bihor, Aprilie 1906.

Zaharie Moga.

Redactori turbați. Ministrul are poruncă aspră dela împăratul să nu se facă nici o presiune la alegeri, să fie alegeri curate. Dar calcă porunca împăratului: Andrassy printr'o telegramă aduce miliție pe capetele oamenilor, numai la minciunile fără rușine ale foilor ungurești, cari văd că s'au trezit Românii la viață. Până acuma spumegau, acum turbă.

Ce fac Sașii? Am anunțat că sașii au hotărât să rămână în afară de orice partid, pe viitor. Credem că pățaniile trecutului, dar mai ales caracterul cabinetului actual îi va fi luminat în sfârșit pe sași asupra adevăratelor motive a prieteniei ungurești. Acum însă se anunță, că un candidat de deputat sas la Mediaș, Dr. Karl Oberth într'un discurs ținut zilele trecute a declarat, că existența poporului săsesc este legată de hegemonia rasei maghiare. Dușmanii sașilor, zice, nu-s ungurii, ci românii. Numai un singur prieten adevărat avem aici, pe unguri.

Să observăm un singur lucru. Presupunând chiar primejdia românească pentru sași, ea nu-i decât de caracter inconștient și neintenționat, pe când dușmânia ungurească este conștientă și se manifestă sau se va manifesta prin asuprire, prin răpirea drepturilor culturale naționale.

Primejdia românească este de natură economică și se arată prin statistică, ea poate fi deci combătută și este combătută de sași, dar ce vor face sașii față cu răpirea școlilor, față cu maghiarizarea administrației orașelor?

Primejdia românească vine de jos în sus și față cu ea există mijloace puternice de apărare economică și etnică, față cu primejdia venită de sus a maghiarizării, sașii se vor vedea reduși în curând la situația tristă a germanilor din Ungaria, cari au păstrat satele și au pierdut orașele.

Românii au iubit și iubesc cultura și limba germană. Dar oare simpatia ungurilor pentru sași poate fi sinceră din partea celor ce combat cultura și limba nemțească în capitală și orașe, au desființat școlile germane, cântă pe «Mégis hun-czut a német». Ce vor căuta sașii în tabăra luptătorilor pentru comanda ungurească pe contul celei germane?

Credem a nu greși dacă îl considerăm pe Dr. Oberth ca pe un reprezentant al generației săsești vechi, față de care se întărește curentul sașilor tineri naționaliști cari înțeleg și văd primejdia ungurească.

Sinodul eparchial.

Mercuri s'a sfârșit sinodul eparchial din dieceza noastră.

Din toate cele petrecute, cu mângăierea sufletească putem spune, că sub conducerea P. S. Sale episc. I. I. Papp, dieceza noastră a ajuns în mâinile unui bărbat, care știe să jertfească, stie să lucre pentru înflorirea bisericii și a credincioșilor săi. Rapoartele ne arată îmbunătățire în toate privințele.

Și s'au pus la desbatere afaceri de mare însemnătate, cum e înființarea episcopioilor noi, înființarea școlii de fete din Arad. Acestea două chestii de mare însemnătate au să se facă trup în timpul cel mai scurt posibil.

Pentru înființarea celor două episcopii, s'au hotărât să se facă colectă între credincioși, iar cu privire la înființarea școlii de fete sinodul a hotărât, ca Ven. Conzistor să facă toți pașii de lipsă și să aducă jertfe cât de mari pentru ducerea la îndeplinire a acestei idee mărețe, ce are se umple de bucurie inimile tuturor, cu atât mai ales că puține

sunt instituturile noastre de creștere, de unde să iasă femei bune, mame române în înțelelesul adevărat al cuvântului. Am fost nevoiți a ne crește fetele mai mult în institut străine, unde li se infectează sufletul.

S'a luat hotărâre pentru îmbunătățirea salariilor învățătoarești, ai acelor muncitori cinstiți, cari ne luminează mintea, dar cari nu au acel salariu, care-l merită pentru ostenele aduse neamului și bisericii.

Un act de înălțare sufletească a dovedit sinodul, când a luat hotărârea să respingă îndrumarea ministrului, ce spune, ca *religiunea pentru elevii români în școlile ungurești să se propună în limba statului.*

În ședința din urmă s'au ales noui asesori pentru Conzistor după cum urmează:

Conzistorul arădan.

Senatul strâns bisericesc: Roman Ciorogariu, Mihailu Lucuța, Cornel Lazar.

Senatul școlar: Asesor referent: Dr. George Ciuhandu. Onorari: Traian Vașan, Traian Magieru, Petru Biberia, Terențiu Oprean, Dr. Aurel Cosma, Aurel Petroviciu, Emanuil Ungurean, Pavel Rotariu, Vasiliu Goldiș, Iosif Moldovan, Ioan Russu Șirianu.

Senatul epitropesc: Asesor referent: Gerasim Serb. Onorari: Alexandru Crăciunescu, Dimitrie Muscan, Cornel Ursuț, Fabrițiu Manoilă, Dr. Nicolau Oncu, Demian Dragonescu, George Feier, Petru Truța, Sava Raicu, George Purcariu, Aurel Chelnicean.

Conzistorul orădan.

b) Senatul școlar: Alexandru Munteanu protopop, Ștefan Domocoș paroh Brateca, Moise Popovici paroh Seghiște, Nicolau Zigre, avocat Oradea-mare, Paul Gavrillette, inv. penz. Beliu, Dr. Nicolae Popovici, medic Oradea-mare Dr. Aurel Lazar, fisc. conz. Oradea-mare Ioan Pinter, învățător penz. Beiuș, Avram Igna, inv. Ineu.

c) Senatul epitropesc: Georgiu Papp arhivz Orade, Mochiu Vancea, paroh Parhida, Vasile Leucuța, paroh Olcea, Paul Fășșie, jude la tablă reg. Oradea-Mare, dr. Ion Buna, adv. Orade, Bibescu, proprietar Borșa, Dimitriu Balogh, proprietar Orade, Ioan Glițe, notar cerc. Hidiseș, Petru Pantea, comerciant Orade.

La sfârșitul sinodului P. S. Sa a adresat o călduroasă mulțumire către deputați pentru dragostea, cu care a luat parte la debaterile repoartelor prezentate în sinod.

După cum se desfășură lucrurile până acum în dieceza noastră, nădăjduim în înaintăm tot spre bine și tot spre mulțumire.

Dea Dumnezeu, așa să fie.

D'ale alegerilor.

Speculanții. Când un om incult face un păcat împotriva națiunii sale, lăsându-se momit întrebuințat ca unealtă, nu ne mirăm.

Căci sârmanul nu are destulă carte pentru judeca însuși fapta sa. Ne-având școală politică el nu pricepe gândul negru al protivnicului său care intră supt piele. Fiind în privirea lui îngustă el vede pleacă din puncte de vedere înălțate — el nu vede de acestea — ci interese josnice și personale care îl lăuzesc duhul.

Când însă oameni învățați cu știință și vor să dau ca unealtă în mâna protivnicilor noștri împotriva intereselor noastre, numai pentru a câștiga în luptele politice, — atunci aceasta e cea mai dură și infamă. A-și pune candidatura împotriva intereselor propriului său neam și a căuta sprijinul protivnicilor noștri în comploturile așezămintelor neamului nostru, a ridică flori a prefrumuri și a frene.

CANCELARIA ARHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează serii în mod artistic, din care cauză o recomandăm în deosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, fișuri și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

sele sale interese peste sfintele interese ale neamului nostru întreg, aceasta nu poate fi decât fapt a unui speculant păcătos.

Ne doare inima că fiecare neam are astfel de speculanți și saltimbani ai politicei. Și să pare că nici noi nu putem scăpa ca astfel de oameni să nu turbure cauza noastră dreaptă și să nu ne neamul nostru de rușine.

Să pare, că dușmanul nostru răuvoitor nu dea putut turbura armonia și înțelegerea noastră mai rău, de cât trimițând în mijlocul nostru pe slugile sale plătite pentru ca să facă zavistie și să samene sămânța urei între frați. De câte ori nu i-am rugat pe oamenii aceștia: Dacă nu vor putea lucra pentru neamul nostru, jertfindu-se pentru interesele acestuia — atunci să se dea înlătură cu cinste, dar să nu facă un păcat împotriva națiunii. Suntem destul de năcăjiți, avem destui dușmani — de ce să se mai sfășie frații între ei? Dar aceste suflete negre nu se astâmpără, ele încep pe față să lupte împotriva noastră. Ei nu se pot înălța pe cale cinstită și caută deci să se urce la treapta aceasta pe cale necinstită, imorală și rușinoasă, în vreme ce alții să nizuiesc cu trudă cinstită să se ridice.

Să vede, că aici nu ne rămâne, de cât să întrebuițăm mijloace drastice împotriva celor speculanți. Societatea românească va găsi, nădăduim, mijlocul de a îndepărta și înlătură aceste elemente josnice, căci *aceștia nu vor avea preț nici înaintea dușmanilor noștri, de cât numai câtă vreme îi vom suferi în mijlocul nostru.*

Dacă noi îi vom desprețui ca pe niște netrebnici, dacă îi vom înlătură din mijlocul nostru, dușmanii noștri încă îi vor zvârli ca pe niște lămai stoarse, că nu se vor mai putea folosi de ei.

Să le spunem acestor oameni, că drumul, pe care au apucat nu este cale cinstită, să le spunem, că dacă vor veni în mijlocul nostru nu-i vom primi, ci-i vom lăpăda ca pe niște leproși.

Să nu ne atingem de loc de astfel de oameni, de loc — căci ei ne vor dușmăni și ne vor ataca mai curând sau mai târziu. În Budapesta și în provincie este o mulțime de astfel de speculanți, spioni politici, cari trăiesc numai din intrigile ce le urzesc împotriva noastră vrând astfel să ajungă la mărire.

Cătră voi ne îndreptăm deci popor cinstit dela sate. Dacă acești oameni vor veni la tine cerșindu-ți încrederea, primește-i cum li-se cuvine. Întâmpină-i astfel ca ei să fugă luându-și tălpășița.

Românii din cercul Chișineului luptă toți cu mare ardoare pentru ca să ducă la biruință steagul partidului național român.

Iată satele românești și voturile lor:

Socodor are	340	voturi românești
Nadab	120	»
Cinteiu	104	»
Zarand	155	»
Chereluș	75	»
Pil	160	»
Sinite	25	»
Vârșand	80	»
Sintea	100	»
Sepreuș	105	»
Talpoș	90	»
Mișca	55	»
Chișineu	34	»
Vădaș	12	»
Erdeș	12	»

Față de aceste voturi (1343), satele ungurești sunt: Szapárliget cu 199, Simonyfalva 74, Chișineu 88, Erdeș 110, N. Zerind 97, F. Gyarmat 77, Agya 83, Vadász 90 și Béllerind 20 — laolaltă 838. Mai sunt unguri împrăștiați prin Socodor vre-o 60, Sintea 35, Tolpoș 16, Sepreuș 30, Vârșand vre-o 35, așa că ei se apropie de mie iar Românii îi întrec cu aproape 400.

Chișineu. În Sintea dl. Russu Șirianu a fost primit de un banderiu frumos și un lung șir de căruțe. În mijlocul comunei a fost ridicat un arc triumfal împodobit cu flori. Aici a fost întâmpinat de întreg satul. Fetele îmbrăcate în alb îi aruncau flori iubitelui nostru candidat, iar gingașa fetică a preotului i-a eșit înainte și i-a întins un buchet rumos de flori. Vorbirea a fost des întreruptă cu reneticele aplauze ale poporului.

Și când vezi atâtea însuflețire, oare este inimă să nu plângă de bucurie, este suflet slab, care să nu se impresioneze de aceasta dragoste și să nu se alăture la lupta noastră sfântă, ce o purtăm?

Avem nădejdea, că între români nu se va găsi nici unul, care să nu-și procure aceea mângăiere sufletească de a lucra cu votul său pentru cinstea noastră și mândria steagului național. Aceasta are să se dovedească mai ales la alegătorii români din cercul Chișineului.

Ieri și-a ținut dl. Russu Șirianu programul în frunțașă comună Socodor, care are 400 de voturi, cari de regulă decid alegerea. În însuflețirea cea mare, antistia comună și-a depus slujba numai pentru ca să fie cu totul liberi la alegere. Primarul Ardelean și soții săi au fost ragați de fibirău să stea cel puțin la alegeri pentru ca să adeverească, că cei cari votează sunt într'adevăr cei luați în listă, — dar dânsul a declarat, că el merge la alegere numai ca să-și dea votul pentru Russu.

Prin aceasta mandatul dlui Russu e asigurat. Pilda aceasta a electrizat întreg cercul și credem că va produce cea mai mare însuflețire în toate cercurile.

Antistii comunale, luați pildă de curaj dela bravii Socodorenii.

Românii să țină împreună și isbânda este a lor.

Impăciuire norocoasă. Ne-a atins plăcut vestea ce-am primit-o din Rittberg, despre împăciuirea norocoasă făcută între cei doi candidați naționali. Dl. Sever Bocu a abzis în favorul dlui dr. Victor Bontescu, iar dl. dr. Aurel Vlad a abzis la Orțifalva în favorul dlui Sever Bocu și s'a angajat să-l însoțească prin cerc. Aceasta împăciuire a fost primită cu bucurie de către toți Românii de bine. Sever Bocu este însoțit în cerc de cătră dl. Aurel Vlad și e atât de mare însuflețirea în popor încât nu se poate coborî în cuvinte.

În toate satele șvăbești candidatul e primit cu banderiu. Credem că aceasta însuflețire va avea roade bine cuvenite și steagul național va fi dus la isbânda cu toată împotrivirea venită dela fibirău.

Rugăm pe celitori să considere pe aceasta de cea din urmă știre.

Dr. I. Suci pe valea »Deznei«. Duminecă în 22 l. c. Dr. I. Suci candidatul național român al cercului B-Ineu și-a făcut turneul pe valea Deznei, cercetând comunele, Prezești, Doncenii, Buhani.

La orele 11 a. m. o trupă de călăreți din Dezna cu toate steagurile, îmbrăcați sărbătorește merg în calea iubitelui candidat până la Buhani. De acolo însoțit de înflăcăratul naționalist Dr. Aurel Grozda între cântece naționale din partea călăreților pleacă spre Dezna; unde la ruga din marginea comunei îi așteaptă învățătorul T. Rafila cu școlarii și cu cei mai tineri ai poporului. Li întâmpină prin o scurtă, dar bine simțită cuvântare.

Iubitul candidat răspunde emoționat. Ajunși în comună la biserică îl întâmpină preotul Z. Milean încunjurat de o mulțime de oameni, și după ce-l felicită călduros, îl roagă ca să binevoiască a-și desfășura programul.

Candidatul Dr. I. Suci urcă tribuna dinaintea școalei între urale de »Să trăiască!« O liniște mare domnește, o privire preste mulțimea de vre-o 3—400, apoi urmează un puternic salut creștinesc, Hristos a înviat! Iubiților frați, la ce, ca cu o gură să aude răsunetul »Adevărat că a înviat!«

După ce aproape 1½ oră vorbește la inima poporului, între urale de »Să trăiască« urcă tribuna dl. Dr. Aurel Grozda, cu vocea-i puternică, de răsună dealul din față; vorbește foarte însuflețit. Poporul ascultă uimit, privirile erau îndreptate spre dânsul, aprobări vii din gura tuturor să putea auzi. Poporul să simte stăpân pe convingerile sale, se simte mândru cu astfel de bărbați luminați și însuflețiți pentru cauza românească.

După amiază la 5 ore candidatul pleacă însoțit de călăreții din Dezna în comunele Ramna și Moneasa, unde asemenea sunt primiți foarte bine. Luni în 23 l. c. dimineața începe a cutieră comunele Slatina, Neagra, Nadalbești, Susani, Ignești, Minead și Chertiș. Deși era timpul ploios,

poporul îl așteaptă în tot locul ca pe un Mesia, îl însoția din comună în comună conducători și popor. Semne bune! Poporul se deșteaptă, vine la cunoștința de sine, dreptăcea avem și nădejdea, că învingerea din 30 Aprilie să fie pe partea noastră. Amin!

De pe valea Deznei.

Lázár Zoárd a zis, în Nădab; »că io nu venit la voi să torbe«; la ce oamenii i-au zis, că »nu nu domnule, nu turba la noi, ci mergi și turbă acasă«. Și s'a dus Lázár și turbă dimpreună cu toți redactorii în redacțiile gazetelor.

Sus Români, măcar să și crepe.

Cercul Pecica. Tot mai mult ne crește convingerea, că triumful va fi al nostru și în acest cerc. Însuflețirea e mare. Nu se vor găsi decât ici colea câte un slab de înger și de minte, care să trădeze steagul. Eri și-a ținut candidatul nostru Dr. Aurel Novac vorbirea de program în Semlac. Din Pecica l'au însoțit bravii pecicani în 20 de trăsură. În suita dlui candidat erau stim. său tată, apoi Dr. Sever Barbura, părintele Dr. Barbu, Oct. Tămășdan, inv. Moldovan, Petru Niccoară etc., Pe drum ne-a întâmpinat un banderiu frumos de călăreți și mai multe trăsură iar, părintele Ganea ne-a bineventat cu un înflăcărat discurs, arzător de dragoste românească. Între aclamările oamenilor, am început adunarea, deschizând-o păr. Ganea prin o avântată cuvântare. Au vorbit apoi dl. candidat, dl. dr. Barbu, Oct. Tămășdan, Petru Niccoară (Tribuna) și Todor Orga, toți cu cel mai mare succes, provocând cea mai mare însuflețire. Contracandidatul n'o să capete nici un vot românesc dela bravii români din Semlac.

După adunarea care a durat peste două ore, am cercetat pe dnii parochi Ganea și Adamovici și pe mai mulți frunțași. ca Istin, Hornoi, Culeș și alții pe cari nu mi-am putut însemna. Apoi întovărășiți până la hotar de mai mulți semlacani, ne-am întors la Pecica, unde am făcut o plimbare demonstrativă prin partea ungurească.

Glogovaț. Un vânt înviorător de trezire bate și în inimile neimților. Eri au trimis vorbă dlui Novac, să vie la Glogovaț să-și ție și la ei vorbirea de program, căci ei sau vor vota cu Novac, sau nu vor vota de fel. Dl. Dr. Aurel Novac își va ține vorbirea de program *Duminecă* în 29 l. c. Va fi primit în triumf; — cu ajutorul Glogovațului învingerea e sigură.

Să vestește că a primit candidatura și Hámory, rupând și el din voturile ungurești.

Pe Vászárhelyi l'au ascultat în Pecica română numai țigani, iar în Semlac a fost huiduit.

Duminecă în 29 Aprilie la 11 ore a. m. își va ținea dr. Aurel Novac vorbirea de program în **Glogovaț**, unde a fost invitat din partea Șvabilor.

Nu știm, ce se zicem la obrăznicia fraților maghiari, cari au curajul să mintă, că în Curtici și Macea candidatul nostru a fost rău primit și mai ales, că în Macea a fost ascultat numai de 6 oameni. Acel scriitoras, care a fost bătut le-ar putea da informații mai bune.

Oravița. Brediceanu a fost primit ca un rege. S'a trimis telegramă cătră ministrul Wekerle și Andrássy să oprească pe fișpanul Pagány dela corteșirile necinstite, în favorul lui Sztérényi. Sztérényi recurge la mijloace mârșave. Făgăduiește lucruri imposibile.

Vorbirea candidatului socialist Garbay Sándor în Arad. Asară și-a ținut vorbirea înaintea unui public de peste o mie. A fost o vorbire într'adevăr frumoasă, dezvoltând programul său, care așa de bine seamănă cu al nostru. Vom reveni.

Este datoria fiecărui român să voteze cu el, nu pentru învingere, ci pentru demonstrație contra fudulului Barabás, care a dat porunca, că candidații români trebuie trântiți cu ori ce preț.

Recaș. Ținuta fibirăului din Recăș față de candidatul nostru național, trebuie să revolte pe fiește care om, de omenie. Un om, care e pus să execute legea, calcă însuși legea.

Nu îngăduie pe candidatul nostru să-și țină vorbirea de program. Iar presiunea, ce să face între alegători, te înspăimântă.

Volnicia aceasta își va avea răsplata sa, și oamenii drepti nu vor întârziă să intereze pe acest om uitat de sine.

Din cercul Sântanei. Duminecă la 11 ore între trasul clopotelor și bubuitul trascurilor s-au adunat lângă fântâna artezică călăreții feciori Petru Codrean al lui Ioan Tii, George Codrean alui Petru Tii, Nic. Codrean alui Vasile, Traian Codrean alui Purcel, Flore Dan, alui Traian, Dimitrie Dan alui Pascu, Șerban Nicolae alui Burse, Șerban George alui Ghici Coseroi, Șerban George alui bisorcu, Kerekes Iosif, Herceu Iuan și Aurel Capra iurist și proprietarii cu trăsuri Iuan Codrean Smăcu, Codrean Petru al Tii, Codrean Ioan al Flori, Codrean Toder al Smăcului, Codrean Dimitrie belu, Codrean Iacob, Codrean Toder al Vacom, Codrean Simeon, Codrean Ioan popa și Codrean Petru al Smăcului, Dan Iosif, Dan Mitru, Baltoi George, Kerekes Vasile, Moga Petru, Kocis Togyer, Mihulin Simion Urkan, cari cu preoți învățători și frunțași economi, au eșit până la jumătate calea către Șimand, unde tânărul Aurel Capra cu cuvinte calde l-au întâmpinat și sosind în comună cu mic cu mare l-au primit cu să trăiască, unde năntea biserici l-au așteptat, și o grămadă de fete, dintre cari Ana Codrean a Flori prin o vorbire scurtă dar bine compusă îi dădu candidatului Dr. I. Marșieu un buchet de flori.

Părintele Ioan Codrean îl rugă se bine-voiască ași ținea programul. După ce s'a ținut vorbirea ce în atâta a însuflețit poporul de le lăcrăma ochii, căci de 40 de ani cercul St. Ana n'a avut cand. de deputat. Au mai vorbit dl Fazekas și Moldovan din Arad, în urmă economul Simeon Codrean din Siclău mulțămindu-le dlor ce au venit trimiși de clubul național și mărturisind greșele și păcatele ce le-a făcut poporul român din cercul elec. St. Anna până acum, și arătând desprețuirea poporului de către autoritățile civile, când românii totdeauna la ori ce chemare și-au făcut datorința și așa și acum sperează căci vor ști să-și facă cea mai scumpă datorință, că e vorbă de soartea sa.

Este însemnat că dna Văd. Polis, dnele preotese Codrean și Jercan, și dnele inv. Bele, Capra, dna Ispravnic, Catifa soția lui I. Dan și Paraschiva soția lui S. Codrean au contribuit câte 1 coroană și Nusca soția lui Traian Tincudean 50 fil. de au făcut un steag frumos albastru cand. deputat cu inscripția »Dr. Iustin Marșieu cand. de deputat național«, care steag va rămâne pe seama nunților și să va păstră la sfînta biserică.

Luni în 23 a continuat turneul său dl dr. Iustin Marșieu candidatul partidului național.

Din Arad l-au însoțit dnii dr. R. Veliciu, Demetriu Truția, Sylviu Pascuțiu, Ioniță Popescu, iar

la gara din Chișineu s'a atașat către dânsii dnul Mihai Veliciu și Ioan Russu Șirianu.

Frații Otlăcani, au așteptat candidatul la gară cu muzica, o mulțime de popor în frunte cu bravi lor preoți: Iustin Iancu, George Turic Romul Mladin și credincioșii învățători primesc pe simpaticul candidat cu strigăte puternice de să trăiască. Frunțașul Vasile Albu îl bineven-tează pe candidat și după ce dsa pe scurt le-a mulțumit pentru călduroasa primire, cu un lung șir de căruțe intră în sat la casa comunală între tunete de treasuri.

Ploua curgea ca din ol, asta însă nu i-a reținut pe Otlăcani ci vre-o mie la număr au umplut curtea, ambitul și chiar și arbori din curtea casei comunale.

Părintele George Turic salută călduros pe candidat și-l provoacă să-și spună vorbirea de program.

Dr. Iustin Marșieu în limba poporului vorbește cu o însuflețire mare, poporul îl asculta în plouă torențială cu mare atențiune. Le-a spus că de 40 de ani cercul acesta n'a avut candidat român, de atunci cercul acesta a rămas fără gazdă, pradă unora și altora cari au umblat numai să demoralizeze poporul. Li îndeamnă să țină strins la olaltă și când a vorbit de respectarea limbei de naționalitate însuflețirea a fost la culme, uralele de să trăiască nu mai încetau.

După dânsul a vorbit dl Mihai Veliciu așa cum numai dlui știe vorbi. Cu vorbele dsale pline de iubire de neam a răpit cu sine poporul întreg.

A vorbit încă dl Russu Șirianu care pentru ziua de Luni și-a lăsat cercul său numai ca să deștepte duhul național și în comuna aceasta mai espusă străinilor la marginea românismului. Vorbirea dânsului de asemenea a fost primită cu mare însuflețire.

Suntem convinși că vorbirile pline de iubire, i-a captivat în atâta pe bravi Otlăcani în cât din comuna aceasta nici un vot nu va primi străinul.

După terminarea vorbirilor dl Ioniță Popescu în fruntea tinerilor a intonat hora Comlăușului și ajungând la strofa din urmă o mie de oameni cu mic cu mare cânta cu foc:

Haidați toți cu mic cu mare
Să ne ducem la votare
Să trăească nost bărbat
Iustin Marșieu din Arad.

După ce unii oaspeți cu o ospitalitate adevărat românească au fost găzduiți la părintele Turic și la masa înflăcăratului preot Iustin Iancu toți s'au urcat în căruțe și însoțiți de 15 căruțe de Otlăcani au pornit în cea mai mare și frun-tașă comună nemțască la Aletea.

În Aletea de loc după sosire a eșit în cale autistia comunală în frunte cu notarul comunal și a pus la dispoziție înaintea bisericii catholice masă și scaun.

Nemții deși contracandidatul Mahler György e din Aletea s'au adunat în număr foarte frumos așa încât piața numai decât s'a umplut.

Candidatul în limbă românească esplică fraților nemți programul naționalităților li îndeamnă ca dând mână cu noi să se lupte și dânsii pentru limba lor și pentru binele poporului.

Le arată cum ei popor puternic și bogat aici în țară nu mai au în comuna lor o școală în limba nemțască, li face atenți că dacă nu vor griji de limbă vor ajunge ca peste timp scurt nu se va înțelege tata cu fecior mama cu fată.

Vorbirea a fost primită cu aplauze și cu multa căldură.

A vorbit apoi ungurește Ioan Russu Șirianu, dr. Romul Veliciu și Demetriu Truția nemțește și în fine dr. Iustin Marșieu ungurește conju-rându-i pe nemți că de limbă să nu să lase căci ei sunt fii din poporul așa zicând cel mai pu-ternic din lume.

Toate vorbirile au fost primite cu însuflețire și sperăm că vorbirile aceste au lăsat bună impresie în inima fraților nemți, cari acum a fost prima oară făcuți atenți că ei sunt naționalitate puternică în țară și ca limba lor e averea lor.

Însoțiți apoi de un șir lung de căruțe cu toți ne-am dus la gară de unde apoi oaspeții de sus și candidatul nostru s'a reîntors la Arad.

Din cercul Lovrin. Vestesc pășirea unui candidat cu program național în cercul Lovrin în persoana redactorului Orendi Victor din Timișoara. E aproape o minune, că între șvabi cercului nostru începe să încolțească ideea naționalizmului. Noul candidat și-a ținut Duminecă în comuna Pesac vorbirea program. A vorbit și ad vocatul dr. G. Adam din Timișoara, însuflețind poporul pentru ideea naționalizmului. A mai vorbit însuflețitor dl Partzer, adresându-se către șvabi în fine capelanul Victor Fizeșianu îndeamnă poporul a vota pentru candidatul național.

Cu ocaziunea aceasta însemn, că inv. I. Popăcestă uitat de sine, și acum caută, cași corteză candidatului kossuthist, să nebunească poporul făcându-se unealtă oarbă a cand. kos. Ba vorbind și preamărind — cu ocazia vorbirii program alui Baros — coaliția, susținând, că partidul kossuthist este acela, care voește binele poporului!?

Ba ce e mai mult, acest învățător chiar și timpul prelegerilor părăsește școala alergând corifeii kossuthistului pe la casele oamenilor și tiți și cerând votul acestora.

HORA DELA RADNA.

Pe melodia »Deșteaptă-te Române«.

**Trăiască iubitul nostru
ablegat Vasile Goldiș!**

*Deșteaptă-te Române căci ora a sunat,
Veniți cu mic cu mare, s'alegem ablegat.
S'alegem cum ne place, un sânge de Român,
Strigați c'un glas c'un suflet: trăiască
Vasile Goldiș.*

*Destul ne-au dus la urnă mânați ca niște oi,
Răbdând ocări și hulă, răbdând cu toți nevoi.
In lături cu d'aceia din neamuri străine,
Căci ablegatul nostru e Vasile Goldiș!*

*Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri,
Și nu vă fie frică de sila uneltirii.
Trăiască sfânta cauză și piară ori-ce dușman,
Strigați din mii de piepturi, trăiască Vasile
Goldiș!*

LA URNĂ.

Alegătorilor români, pe melodia
»Hai să dăm mână cu mână«.

Sus Români ca nici odată!
Că ne bat străini 'n poartă;
Uite-i cum sosesc ca Juda,
Să ne vândă dându-și truda!

Ba ne-aduc și de mâncare:
Carne 'n postul nostru mare...
Ne mai dau și beutură
Numai să tăcem din gură...

Bani împrăstie ca pleava,
Nu-s' mai prieteni cu zăbava:
Cum erau sus colo 'n Dietă,
Purtând dreptul cu pecetă...

Colo vrut-au ungurească
Limbă 'n oastea 'mpărătească,
Vrut-au școala românească
Pe încet să ne-o răpească...

«Cine-a îndrăgit străinii,
Mânca-i'ar inima câinii»,
Doar ei au spus că-i răscoală
Printre noi cu mâna goală!...

Și-au trimis oaste pe sate
Să le dăm bani și bucate.
Dar n'au întrebat de sare
Oare avem prin merindare?!...

Străinul n'are rușine
Nici nu ne vrea el vre-un bine
Frați români! — ci-un fel de pradă
Vreau dușmanii să ne vadă!...

Învățați au fost din vremeuri
Ca și vulpea 'n vii la struguri,
Care când e săturată,
Lasă vița descărcată...

Acum iar că sunt alegeri,
Iar la noi pornesc cu cereri:
Să le dăm deputăție,
Ca de noi să nu mai știe...

Dar trezitu-ne-am cu toții,
Nu vrem preț s'avem ca zloții,
In zadar mai dau năvală,
Nu mai stăm la târguială!...

Căci s'au prins să facă lege
Cum vrăjmașul o 'nțelege:
Drept mai mare la votare,
Dar Românul nici cât are!...

Frați români! ca nici odată
Toți cu inima curată
Să purtăm cu bărbăție
Steagul nostru în frăție!...

Căci de ne-om vinde și-acuma
Vom trăi numai ca spuma
Ce-i purtată 'n larg pe mare
Pân' ce-și dă de sfărâmare!...

Haid jurăm deci mic cu mare,
Că vom merge la votare
Și-ablegați români alegem,
Din poveri ca să mai ștergem!...

Ciacova.

Nicolae Moldovan.

Azi Luni, a venit însuși deputatul kossuthist Baros, însoțit de inv. Popa și — de preotul P. Pascu, de președintele com. par. A. Anghel — și la casa preotului Fizeșianu.

Nu înțeleg cu ce flit au cutezat acești rătăciți a spurca pragul și casa unui preot cinstit — cu nu prea dorita lor vizită?!

Pesac, 23 Aprilie 1906.

Un alegător.

Din cercul Sasca. Candidatul național dr. Aurel Novac și-a făcut turneu prin comunele Macoviște, Ilidia, Socolar, Potoc și Petrila; prețutindenea a fost primit cu mare însuflețire, învingerea e sigură și contracandidatul George Alexics, renegatul celebru, e pe plecare din cerc, că nu sunt de fel pentru el zodiile, ca să prindă barem chineji de pe sate, că mulți dintre ei întoarce spatele și lui Korkán, satrapa cercului și lui Alexics.

Din toate comunele preoții și fruntașii s'au purtat brav, numai comunele nefericite Socolar și Potoc au preoți rușinea neamului și a celor, cari i-au sfințit.

În suita candidatului au fost dnii dr. Mihai Gropșian, dr. George Anca, advocați în Oravița și dl dr. T. Malai, avocat în Biserica-Albă, cari mult au contribuit la ridicarea însuflețirii.

Bașbuzuci mici ai lui Korkán, notarii Albu din Ilidia și Solya din Slatina a oprit pe dr. Gropșianu de a vorbi amenințând cu intervenția jandarmilor.

Fericit cerc, că ai tot notari români, dar vezi, cum își cinstesc sângele lor.

Frați români din cercul măreț Sasca, ridicați din nou la învingere steagul românesc, că astă învingere va fi fundamentul fericirii neamului românesc.

Oile perdute căutați-le și le astrângeți la struna, la bunul vostru păstor.

Trăiască dr. Aurel Novac!

Un privitor.

Szterényi candidatul Brașovului. Profeția noastră despre politica maghiarofilă a Sașilor s'a împlinit. Sașii cu Ungurii din Brașov au candidat în cercul al II-lea al orașului (cetatea și Scheiul) pe secretarul de stat Szterényi. Kossuthiștii voesc să pună și ei un candidat. Stând astfel lucrul, oare n'ar putea ajunge în balotagiu un candidat român?

La Sasșeș încă și-au adus un ungur, pe un individ Buday, ziarist din Bpesta, probabil un jidan.

Totodată comitetul lor a hotărât, ca Sașii să voteze cu aceia, cari sunt contra votului universal.

Oare nu le e rușine Sașilor de faptele lor, astăzi, când s'au deșteptat și Șvabii? În tot cazul tot pe pielea lor se va răsbuna.

Cercul Năsăud. Telegramă 28 Aprilie Sân-georgiul-român.

Dr. Victor Onișor, candidatul partidului național, are cele mai bune șanse de reușită. Duminică și-a ținut vorbirea de program în Borgo-Prund, Luni în Ilvamare, unde a fost primit cu banderiu și însuflețire mare, Marți în Rodna, iară Miercuri în Sângeorgiu, Ilvamică, Feldru, Nepos. Candidatul vecinic guvernamental, ramolitul Ciocan are puțini aderenți cu toată presiunea administrației.

Cercul Oravița. În cercul Oravița urmează neîntrerupt cutreerarea satelor. Candidatul Românilor, leul comitatului dl C. Brediceanu a aprins întreagă valea Carașului. Entuziasmul este la culme, astfel, că va rămânea ca un moment pentru istorie.

O întâmplare din 1905 dela alegere. Era în 18 Ianuarie 1905 când loța A. econom din Roșia lângă Biserica-albă, stetea naintea casei sale, preotul local mergând cu copiii i-se apropie și-l agrăește:

Iată loțo fiule, D-zeu Sfântul ne-a ajutat de am ajuns și anul acesta a serba Botezul D-lui, și voind a intra în curtea omului, acesta îl oprește zicându-i: mie numai un preot sârb îmi trebuie să sfințească apa, nu însă unguresc ca d-ta. În contra poporului întreg lucră pentru candidat guvernamental ungur, deși avem naționalist sârb, deci caută-ți parochieni între aceia.

Preotul rușinat cu capul plecat se depărta. Din numita comună au votat 88% cu candidatul naționalist și dacă era ziua crucii după alegere mai nime nu ar fi primit preotul la sfințirea apei.

Prin astfel de separatism al preoților susținuți din sudoarea țaranului nu cred, că creștinismul să se întărească, la din contră dacă toți țararii vor judeca cu mintea sănătoasă ca sus-numitul econom, oare atunci până când ar fi de lipsă să se țină preoți dușmanii neamului propriu?

Episcopii dacă nu sunt în stare a influența pe preoți, ca aceștia numai fapte creștinești plăcute înaintea oamenilor și lui Dumnezeu să împlinească să nu se mire când în scurt timp nu vom căuta nici preoți și nici episcopi.

La alegerea ultimă — cu excepțiunea alor 3 preoți — s'a purtat destul de bine, rețacem deocamdată numele.

Despre alegerea viitoare îmi voi ține de datorie a vă raporta la timpul său.

Nera.

Tinca. Noi am cutrierat aproape întreg cercul și pe tot locut am fost bine primiți.

Duminică candidatul Dr. Aurel Lazar și-a ținut vorbirea de program înaintea poporului din comunele Borz, Urviș și Dumbrăvița; era mulțime

de popor adunată la un loc, le-a vorbit mai întâi candidatul Lazar, după aceea învățătorul N. Firu a vorbit pe înțeles poporului arătând câte sunt năcazurile poporului român, de cari dureri stăinii nu se îngrijere;

A arătat, că durerile aceste numai cărturarii români le cunosc și aceștia au luptat și până acuma și vor lupta și în viitor pentru a câștiga drepturi poporului român. După aceste a vorbit învățătorul V. Teuca din Thót, iar mai la urmă un țaran fruntaș din comuna Husasău. În urmă poporul a devenit așa de însuflețit încât jurământ a depus, că va lupta cu toții pentru reușita candidatului național.

După aceste la 2 oare d. a. am plecat spre Petigd; trecând însă prin comuna Ursad am fost opriți din partea poporului care era adunat la sfat înaintea casei comunale. Primarul comunei ne-a rugat să le spunem de suntem noi «noțoliști» adică naționaliști, și auzind ei, că noi suntem români și cu noi e candidatul național, ne-a rugat să le vorbim, căci ei pe «48» nu voiesc să-l asculte și nici nu l-or primi în comună. După aceste candidatul nostru le-a vorbit despre dorințele poporului român.

La 3 oare am fost în comuna Suplac unde — durere — poporul slab de inger s'a îmbătat de rachiu jidanului și făceau gâlceavă, — după ce însă au fost delăturați bețivii; am arătat dorințele poporului, după care apoi ne-am depărtat, — ducându-ne la Petigd.

Aici era adunat și poporul din comuna vecină Cărsău în frunte cu preotul și învățătorul.

După ce și-a ținut vorbirea de program candidatul național Dr. Aurel Lazar, a vorbit învățătorul Nicolae Firu, care a arătat durerile și nedreptățile, ce le suferă poporul român, a arătat, că domniile și partidul «48» se sfădesc în dietă pentru comanda ungurească, iar poporul cere acasă pâine, la ce poporul erumpe «pâne ne trebuește».

D'aici am plecat spre Cociuba. La hotarul comunei ne-a eșit înaintea întreg poporul, în frunte cu preotul și învățătorul și cu o flamură neagră. Preotul salută pe candidat cu cuvintele: «fii nației cu mic cu mare a venit să-ți zică: fii binevenit în mijlocul nostru, să trăiești dle candidat. Ț-am eșit înaintea cu flamură neagră, căci jalnică este inima poporului după drepturi.» După aceste însoțit de tot poporul am mers pedestri până în comună unde înaintea bisericii era pregătit locul pentru ținerea vorbirii de program.

Luni am fost în comunele Căpâlna, Rohani și Cheș, unde am fost foarte bine primiți. Poporul preste tot este foarte însuflețit pentru cauza națională, izbânda noastră este sigură, dacă vom ține cu toții laolaltă.

N. Firu.

HORA DELA BEIUȘ.

(Glasul ca și la «Hai să dăm mână cu mână»)

Mergem astăzi mic și mare
S'a deschis ș'a noastră cale!
Toți românii să trăiască
Țara să ne înflorească!

Rău ne-a mers în lume tare!
N'avem lemne, n'avem sare!
N'avem boi, dar nici mâncare!
Numai tot plătim la dare!

N'avem drepturi, n'avem lege!
Nu știm dintre domni alege:
Unu-i mic, iar altu-i mare,
De noi nici o grijă n'are!

Doamne dă-ne bine în țară,
Și ne scapă de povară!
Holdele să ne rodească!
Doctor Ciordaș să trăiască!

Nu-i creștin de omenie,
Nu-i vrednic român să fie,
Care nu știe să-și iubească
Legea lui cea strămoșască!

Fraților din munți și vale
Iată steagul nost răzare!
Legea să ni-o întărească,
Doctor Ciordaș să trăiască!

Focul vetrii ni-se stânge,
N'am avut nici cu-i ne plânge,
Nu ne trebuie domni de cioară,
Nu le măcinăm la moară!

Să trăiască deputatu,
Care ne cunoaște satu,
Câtă limbă românească:
Doctor Ciordaș să trăiască!

Toți cu Ciordaș noi ni-om duce
Că ne-a fost ca frate dulce!
Că-i bărbat deschis la frunte!
Dumnezeu să ne ajute!

Trebue s'avem odată
Om cu inimă curată!
Și străinii să-l cinstească,
Doctor Ciordaș să trăiască!

Deputatul nost să fie
Ciordaș cel de omenie,
Că are minte și putere
Să ne ajute în durere!

Am ales destul și unguri!
Vie dar și cei cu ciucuri,
Unguri și români să vie
Pentru om de omenie!

Ciordaș românaș de frunte
De popor el nu se ascunde!
Nici de domni nu poartă frică!
Sus opincă și Vlădică!

Mergem astăzi mic și mare
Unde steagul nost răzare!
Legea să ni-o întărească
Doctor Ciordaș să trăiască!

Viniturile să piară!
Nu ne facem de ocară!

Holda noastră să înflorească
Ioan Ciordaș să trăiască!

Beiuș, la 17 Aprilie 1906.

Un alegător român naționalist.

HORA DELA SASCA!

Frați Români alegători
Să fiți treji ca bravi feciori,
Nu vă dați la 'nșălători!
Pe luda la voi când vine,
Alungați-l ca pe-un câne!
Fie chinez, fie notari
Sau alii slujbași nădrăgari.
Când Vă 'nfrică sau momește
Crezând că Vă nebunește
Blăstămați-l ca pe nime
Căci nu Vă voește bine.
— Fraților să nu fiți oi,
De cele ce vindeți voi.
Oi se vând de junghiere
Nu pentru năcazuri grele...
Măcar că ne-or tot globit,
Totuși nu ne-au omorât.
Iar acum de ne-o învinge,
Ne vor face de vom plânge.

Fiți treji! Iubiților frați,
Nu Vă lăsați apucați
Cel ce își dă votul său,
Celui ce ni-o gândi rău,
Nu-i ajute Dumnezeu,
Niaibă parte de viață
Să nu mai guste dulceață,
Ci tot din amar și chin.

Cercul Caransebeș. Candidatul național Dr. I. Sârbu și-a ținut vorbirea program în Bozovici înaintea unui public de peste 5000 oameni. Nu se poate descrie însuflețirea, ce domnește în popor, văzând că iară au sosit vremurile de înălțare sufletească, a lui Doda.

Isbânda e sigură.

Recaș. Deputatul național I. Pepa, și-a ținut vorbirea program în Bázas, Iezvin, Sustra și în toate locurile e primit cu mare însuflețire. Din triumf în triumf e purtat. Nu e putere pământească, ce să se poată împotrivi învingerii noastre.

Cuvânt către alegătorii sași ai cercului electoral Vințului-de-jos. Primind iarăși candidatura cercului Vințului-de-jos, din nou vin a Vă ruga, să binevoiți a mă sprigini în această acțiune, a cărei scop exclusiv este dobândirea egalei îndreptățiri a tuturor popoarelor din țara noastră.

Cu ocaziunea ultimelor alegeri mi-am luat libertate a Vă adresa o scrisoare deschisă, desfășurându-Vă acele vederi, cari mă călăuzesc în calea mea politică. Aceleași vederi le împărtășesc și acum, dorind câștigarea condițiilor necesare dezvoltării politice, economice și culturale pentru fiecare popor din țară, și decis fiind a lupta fără preget și neconținut în contra tuturor pedecilor de dezvoltare a naționalităților și în fața tuturor atacurilor îndreptate în contra așezămintelor culturale și economice a popoarelor conlocuitoare.

Poporul german din această țară nu poate abziice de acele comori ale sufletului său, la cari neamuri întregi s'au adăpostit, și deopotrivă cu noi este îndatorat a-și apăra însușirile etnice de Dumnezeu dăruite. Azi destoiniciile și trăinicia popoarelor se judecă după energia luptelor politice desfășurate pentru menținerea acestor comori în apărarea culturii și avuției proprii.

Desvoltarea conștiinței naționale, și pe baza acesteia menținerea intactă și apărarea așezămintelor naționale și culturale a tuturor popoarelor din țară, precum dezvoltarea lor politică, este ținta mea politică.

Să moară plin de venin,
Și următorii cei are
Să fie în așa stare.
Toți! Fraților cei curați
Chiar așa să-i blăstămați
Pe cei 'și dau votul lor
Pentru-al neamului omor.
Iară celor ce votează
Cu cel ce ne garantează:
Că Românilor vrea bine,
Că cu neamul întreg ține
Și lucră pentru dreptate
Căstigând a noastră parte.
Deopotrivă drept s'avem
Căci dare prea multă dăm
Dumnezeu să-i ferească
Vița lor să se 'nmulțască,
Să le meargă tot cu spor,
Până 'n veci vecilor.
Cu toți dar să ne unim
Dreptate să ne croim
Pe Novac vrednic bărbat
Căci îl știm că nu ne vinde
Pe bani sau pe-un blid de linte
Vă rugăm deci iubiți frați
Cu acest dom să votați,
Cu gândul la Dumnezeu
Să trântescă pe cel rău.
La mulți ani voi să trăiți
Dușmanii să-i biruiți
Acum dar, ori nici odată
Croiți-vă altă soarte!!!
Întru mulți ani Să trăiască
Doctor Aurel Novac,
Libertatea să domnească
De-acum și până 'n veac!

Aceste vederi nu pot să nu întîmpine și complăcerea D-Voastră pentru că aceste singur, sunt în stare, întrupându-se să asigure existența poporului D-Voastră și al nostru deopotrivă.

Drept aceea multă și mare durere a cuprins inima mea, văzând la alegerile trecute, că frații alegători de naționalitatea germană nu m'au părținit pe mine, ci și-au dat votul pentru acela, care aparține taberei dușmane neamurilor noastre.

A succes acestui procedeu, să devin doborât cu ultima ocazie, dar acest nesucces nu m'a descurajat, pentru că am nestrămutată convingere a dreptății cauzei ce o reprezintă în singura speranță, că în definitiv va trebui cu totul să acceptăm singur mântuitoarea conlucrare solidară în fața pericolelor, ce ne amenință.

Această speranță îmi dă curajul să mă adresez cu toată încrederea către D-Voastră să mă spriginiți cu votul la alegerile actuale dietei și să faceți în cercul cunoștinței D-Voastre să nu fiu doborât în calea luptei mele chiar prin aceia, pentru a căror drepturi și interese identice cu ale neamului meu m'am decis, punând la o parte toate interesele mele personale, să intru în toila luptei istovitoare.

Cred, că de astădată cu atât mai ușor va fi, să fiu sprijinit de D-Voastră, cu cât contrarul meu dl Erdős Armand, un redactor domiciliat în Budapesta, până acum necunoscut în cercul acesta, aparține partidului independist, pentru care nu-mi pot închipui, să-și poată da votul și numai un singur german sau român, care cunoaște tendințele șoviniste ale acestui partid, și trecutul istoric și politic al poporului său.

Îmi țin de datorie politică și frățesc obligământ, să Vă rog să nu concurgeți la biruirea acelei direcții politice, care în definitiv nimicirea noastră o înseamnă.

Dumnezeu atotputernicul să ne ajute, să învingem greutatea zilelor, în cari trăim și geniul popoarelor noastre să ne lumineze calea!

Dr. Iuliu Maniu,
advocat.

Alegătorilor români din cercul Párdány. Candidatul naționalist dl Dr. Alex. Vuici își va rosti vorbirea de program *Sâmbătă, în 28 Aprilie*, la 10 oare în Foeni, la 11½ în Giulvez, la 2 în Cebza, la 5 în Macedonia.

Cărturarilor poporului li-se impune de sfântă datorință a griji ca alegătorii să nu ajungă în mreața candidaților contrari a căror cuvinte sunt tot atâtea promisiuni goale întocmite numai pentru amăgirea poporului.

Părintele Cota din Giulvez să grijească ca nu cumva să pună poporenii cot la cot și să tragă la răspundere pe aceia, cari cu prescuri au crescut, dar când e vorba de păpicaș, uită de turmă lăsându-o pradă lupilor.

Mai este timp a se întoarce la calea cea bună, — și dacă frații nemți încă vor fi cu noi izbânda e sigură dacă ținem laolaltă. *Comitetul executiv.*

Barabás în Arad. Barabás Béla și-a ținut Marți discursul său de program.

Dintre toate punctele discursului său două ne interesează:

Sufragiul universal și chestiunea naționalităților. În privința celui dintâiu el a spus, că guvernul actual a găsit o formulă, prin care numărul alegătorilor va crește cu un milion și 300 de mii.

Dar nu ne spune, care va fi formula aceasta. El, Barabás, dimpotrivă cere numai două limitări pentru sufragiul universal: vârsta și viața morală. Pentru variație și pentru ceva originalitate, el mai cere dreptul electoral al femeilor.

În chestia naționalităților el observă, că a prevenit pe fruntașii naționalităților să nu împingă «ultraizmul» prea departe.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 Aprilie 1906.

— **Candidații oficioși.** Toată lumea știe de ticăloșiile și abuzurile ce s'au făcut cu candidaturile oficioase. Astfel să povestește că un candidat andrásist trimis fiind cu zapis oficios precumcă el, dl Horvát József, este cel care va putea să reprezinte mai bine pe alegătorii din cercul *Uioarei*, alegătorii l-au respins. Ei au hotărât să aleagă pe un kossuthist. Ce era să facă bietul candidat? Oricine s'ar fi întors acasă la Pesta cu scrisoarea lui Andrássy cu tot. Ei aș, dl Horvát găsi leac și pentru asta. El mărturisii alegătorilor că a găsit în inima sa o nouă convingere — de astă dată kossuthistă. Aceștia sunt deci bărbații pe cari fruntașii unguri din Budapesta îi recomandă țării ca pe cei mai buni și cei mai vrednici de încredere alegătorilor.

— **Români, nu vindeți pământurile voastre!** «Cine își vinde pământul este mai întâi un copil stricat, care nu să lapadă numai de mama sa, de pământul, dar o și vinde. El este al doilea un trădător al fraților și surorilor sale care vrea mai curând binele străinului decât al rudeniilor sale. El este al treilea o uscătură, o lepădătură a poporului, un trădător și un răufăcător care să lapadă pe bani de aceea pentru ce alții luptă cu sângele lor. Al patrulea, el este o ludă care-și vinde și omenia pe bani să înjosește și să face de nimica întocmai ca luda».

Astfel înfierează polonii pe oamenii care-și vând pământurile nemților asupritori și obijduitori. Tot astfel trebuie să-i înfierăm pe cei ce-și vând pământul la străini și nu românilor. Cine are pământ de vânzare să nu-l vândă decât numai când are mare trebuință și numai la români!

— **Biblioteca Academiei Române.** În luna lui Martie s'a îmbogățit cu 345 de volume, 245 de reviste românești, 144 reviste streine, 6 stampe, 1 document, 42 de fotografii și 556 de foi volante.

Săliile bibliotecii au fost cercetate de 1027 de persoane, cari au consultat 3158 de volume; 110 cetitori au studiat 226 de manuscrise, 60 de cetitori au studiat 4555 de documente și în șit 28 de inși au cetit 1387 de cărți vechi românești.

Putem zice, că în România să lucră și încă bine.

— **Părăsi-va Papa Vaticanul?** Să știe, că Papa îndată după alegerea sa de papă nu mai părăsește nici odată reședința sa, Vaticanul.

Zilele acestea să zvonea, că Papa va părăsi totuși Vaticanul pentru a vizită pe nenoroiți loviți prin izbucnirea vulcanului Vezuviu.

Acum se dezmințe știrea aceasta. Papa și-a trimis trăsurile de gală la expoziția din Milano și aici a răsărit și vestea de mai sus. Astfel Papa va rămâne tot prinsul Vaticanului, osândit de nu mai eși nici odată din cetățuia sa îngustă.

— **Una la zi.** Doctorul (ascultând la pieptul unui bolnav).

— D-ta ai la stânga inimii o umflătură, de care trebuie să te scap.

— Ba să nu mă prea scapi de ea, zise bolnavul, că-i portofelul meu.

— **Încă una la zi.** La judecătorie, în România.

Judecătorul: D-ta ești acuzat, că ai adus chibritele din altă țară. Adevărat e?

Acuzatul: De adevărat e adevărat, dar le-a adus numai ca să pot aprinde cu ele chibritul meu dela noi.

(În România chibritele sunt monopolul statului ca spiritul ori tăbacul. De aceea sunt foarte rare.)

— **Focurile în România.** O statistică la cazul interesantă e a incendiilor, a focurilor dintr'un an.

Astfel în România în 1895 au fost 3055 focuri, cari au prefăcut în cenușă 3993 de imobile (case), în valoare de 9,858.360 de franci; în 1896 au fost 3845, arzând 5413 case, făcând o pagubă de 11,407.671 de franci; în 1897 au fost 2866 de cazuri, cu 3782 de case, cu o pagubă de 8,596.630 de franci; în 1898 au fost bucnit 3141 de focuri, arzând 4232 de imobile în valoare de 9,205.117 de franci.

Dintre focurile din 1898 sã vin 2686 (85%) la sate, iarã restul de 457 (15%) în 57 de orașe. Deci sã vine pe fiecare sat tot la doi ani câte un foc, iar la orașe tot la 8 ani. Asigurate au fost numai jumătate din imobile.

— **Muntele de pietate.** Dl. Dimitrie Sturdza a făcut următoarea interpelare în ședința senatului român ținută la 16 Martie a. c.

S'a votat — în cameră — chiar în sesiunea aceasta așa numitul Munte de pietate, destinat, precum se pretinde, a veni în ajutorul celor săraci, și a-ți hotărât ca această instituțiune să fie dată la capitaliști străini, neavând încredere în capitalurile românești, neavând mai ales încredere în organizarea noastră comunală, căreia i-ar reveni de drept conducerea și administrarea unei asemenea instituțiuni.

Tendința de neîncredere ne-a făcut să rătăcim chiar în privința constituirii Muntelui de pietate.

În loc să fie o instituțiune pentru săraci, ea este concepută mai mult ca un mijloc de câștig pentru cămătari, și pe un asemenea câștig se fundează o instituțiune ca Crucea Roșie, destinată a da ajutor răniților și bolnavilor pe cămăturile de bălăie. Nu conține această concepțiune însă o contrazicere din cele mai extraordinare? În loc să contribuie cei aveau pentru Crucea Roșie, ea este fondată de cei mai săraci și mai nevoiași cetățeni. *Mai mult încă la exploatarea ei se asociază Români de peste Carpați, ca astfel contrazicerea să treacă sub scutul frăției românești.*

— **Cât de înalt aruncă Vezuul cenușa?** După declarațiunile inginerului italian De Luise cenușa Vezuului prin puterea erupțiunii dela 14 Aprilie 1905 a fost aruncată la o înălțime de 4300 metri peste nivelul mării, deci 3064 metri peste crater. După o descrițiune a erupțiunii Vezuului dela 1460 reese că cenușa atunci a fost aruncată la 2431 metri. Coloana de fum care eșia neconștient din vulcan avea un diametru de 700 metri, cea-ce denota că și craterul Vezuului în momentul erupțiunii avea un diametru egal. Coloanele de foc săreau în aer cu o iuteală de 6 metri pe secundă, deci în prima minută s'a urcat la o înălțime de 400 metri.

Nivelul vulcanului în urma erupțiunii a scăzut cu 81.

— **Omor.** Din Sighetul Marmăției sã vestește, că muncitorul Carol Prolgi a omorât pe calfa de tâmplar Alex. Duma. Ei s'au certat la crâșmă asupra socializmului și își dădură cuvinte aspre. Când eșiră din crâșmă Prolgi îl înțepă pe Duma de cinci ori cu cuțitul. Duma putu să se mai târască vre-o 2—300 de pași dar căzu pe urmă grămadă și pierzând mult sânge muri.

Jandarmii îl găsiră mort. Ucigașul a fugit la Careii-mari.

— **O faptă urâtă.** La sfintele Paști a fost să fie alegerea de preot în Sebeșul-mare comitatul Cluj. Erau doi candidați. Amândoi se bucurau de popularitate. Jumătate din săteni voiau pe unul, jumătate pe altul. Așa s'au dus cu toții la biserică. Aici însă s'au întâmplat lucruri de tot jălănie. Preoții s'au luat la ceartă. În cearta lor apoi s'au amestecat și sătenii, apărând fiecare pe al său, și așa s'a încăerat o luptă desperată în biserică, care — durere, — a avut un sfârșit de tot tragic, întru cât s'a produs chiar în biserică moarte de om: Trei inși au rămas morți în biserică. Rușinoasă și nelegiuită faptă — în biserică.

— **Contrabandă ingenioasă.** Un contrabandist a aflat un nou mod de a strecura dantelărie prin vama Belgiei: A ras părul cânelui său și i-a pregătit o haină tot din piele de căne care însă i-să pătorea așa de bine, că nu se observa că e falsă.

Dantelele înfășura în jurul trupului cânelui și îl îmbrăca cu pielea numărul doi. Astfel și-a agonisit peste 300.000 de franci, până ce descoperindu-se apucătura, cănele a fost împușcat, găsindu-se dantele în preț de 15000.

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3-30—4-40—5-60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros probe. *Lechner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.*

— Atragem atențiunea On. public asupra anunțului din numărul acesta al firmei bine repute și solide de giuvaericeale a lui Francisc Weinberger din loc.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervile oboșite.

Prețul unei sticle de un decil e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de poștă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșele de poștă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. fără speșe, la învoire trimite unicul pregătitor de «Fluid Universal». Apotheca lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

Magazin principal în Budapesta la farmacistul *Török József* în Király utca 12 și Calea Andrássy nr. 26, precum și în mai multe farmacii.

CONCERTE, PETRECERI.

Concertul din Boroșineu, s'a dat de corul vocal din Voivodeni, sub conducerea vestitului și neobositului econom Constantin Manea din Chișeu (Bănat).

S'au cântat mai multe cântece populare-naționale cu poezii și au predat și piesa «Ruga dela Chișeu». Acești coriști ne-au uimit de oare ce ei acum prima oră au dat concert, și totuși au fost destul de bine organizați și disciplinați, mai ales în cântări s'au arătat foarte silitori storcând aplauze dela public. Îți era mai mare dragul să privești pe acei coriști cum cântau de frumos, dar mai înălțător de suflet era aceia, să privești un cor așa bine disciplinat de economi, erau fete mici și mari, prunci, feciori și bărbați, în cor; au jucat coriștii din Voivodeni și jocurile naționale «Călușerul și Bătuta», tot sub conducerea dlui Constantin Manea, acel om atât de curajos care a făcut atâta progres în timp de trei luni, într-o comună, unde așa mi-se pare, n'au mai avut oamenii cunoștințe despre cor vocal.

Cinste și laudă să cuvine coriștilor, cari au ascultat de conducătorul lor și au avut aplicare către cele mai frumoase lucruri pentru tinerimea română.

Nainte, înainte! pe calea apucată, și ascultați de conducătorul vostru, că așa fiind înțelegi și păzind ordinea și Dumnezeu va fi cu voi.

Avram Borcutia-Cercel,
econom.

Posta Redacției.

Z. M. Rohani. Cât mai des cu bucurie. Raport a mai sosit din Tinca. Dela tine publicăm alt ceva. Servus!

G. M. Coașd. Cetește regulat foaia ca astfel să nu trimeți raport despre cele publicate odată, să auzim de bine. Servus!

Din Lunșoara. Rugăm de altă dată raport scurt, care însă să spună mult și din care să ne putem orienta.

Tini Beiuș. Cu plăcere publicăm rapoarte referitoare la lupta noastră. Să nu confunzi pe un «anumit Radu» cu un alt Radu. Cel ce a scris e un luptător, a cărei însușire pentru binele obștesc nu se poate trage la îndoială. Luptați numai și învingerea va fi a voastră! Servus!

Posta Administrației.

V. P. Goga. Am primit 10 cor. ca abonament până la 1 August 1906.

A apărut și se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Economie.

Arad, 27 Aprilie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 26 April.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.82—15.84
Cucuruz pe Mai	13.32—13.34
Grâu de toamnă pe 1096	13.76—16.78

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.56—13.58
Ovăs pe Aprilie	15.42—15.50.4
Cucuruz pe Mai	13.36—13.38
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.10—15.20
79—100	
Secară: 100	12.20—12.30
Orz: 100	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14.10—14.20
cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100	13.00—13.10
vechiu 100 klgr.	

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
79—100	160.—
brut mare	156.—
mic	158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sărbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Aduc la cunoștința onor. public
că la **1 Maiu** a c. voi deschide
toate localitățile otelului

„Crucea-Albă“

fără a cruța vre-o osteneală am prefăcut cu desevârșire toate odăile otelului și le-am mobilat din nou conform dorințelor publicului nostru și am aranjat din nou **grădina de iarnă, berăria și cafeneaua.**

Solicitând bună voința on. public pentru noul meu local, asigur pe on. mei musafiri că printr'o bucatărie bună, serviciu prompt, și atentativ, și prin prețuri moderate mă voi sili să obțin mulțumirea publicului, după cum prin activitatea mea de zece ani în berăria „Milenium“, am socotit aceasta ca datoria mea cea dintâie.

Braun Gusztáv,

arîndașul otelului la „Crucea-Albă“.

P. T.

casa MÜLLER (colț cu Strada Karolina).

Kilényi C. és Társa

„La globul vânăt“.

Direcțiunea institutului.

Asigurați-vă contra grindinei: cucuruzul, grâul, sâcara, ovêzul și toată economia!

Asigurați-vă, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare !

Asigurați-vă că furăturile sunt spargere:

Arrum!

VULCU J. MAXIM

o o Austroungaria, Germania și America o o
 mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
 o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
 din material de prima clasă și pe lângă pre-
 o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

===== In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfăr-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nitărie și instalațiuni de mori, joagăre și țigări mici și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinăriilor sus numite. =====

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treierătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucrări de încălzire și tot felul de reparații de mașini, —

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
●—○—○—○—○—○ și prompt. ●—○—○—○—●—○

TAINA.

(*) A trebuit să surprindă pe toți faptul că Andrassy, Kossuth și Apponyi au primit cârma nu numai fără a li-se da comanda ungurească în armata împărătească, dar și îndatorându-se a face legea sufragiului universal. Se știe anume, că Andrassy se declarase — împreună cu partidul său — mai de multe ori împotriva sufragiului universal. Apponyi, ca magnat, nu poate nici el să se însușească pentru o lege care să dea drept de vot și masei poporului. Cât despre Kossuth, cine nu știe că el a scris întâia oară în «Egyetértés» că drept de vot să aibă numai cel-ce știe scrie și vorbește — ungurește!

Pe lângă asta s'au mai legat să voteze și cele 400 de milioane de cor. pentru armată deși doi ani de zile n'au făcut altceva decât să strige contra militarismului care sărăcește poporul...

Ce au primit în schimbul tuturor acestora?

Se știe și asta: *mână liberă* în cele interne.

De cât că în ajunul alegerilor nu le pradă mâna să se laude cu asta, fiind o mulțime de candidați unguri cari cerșesc voturile naționalităților. Dacă ar spune adevărul în lumea mare, că sub *mână liberă* înțeleg că vor face *politică de rassă*, maghiarizând cât numai se poate, ar fi aspru muștrați și de străinătate și mai pe sus de toate de alegătorii căror se prezintă.

Cu toate acestea trebuie să mulcomească cu ceva pe Ungurii, cari atâta vreme se frământaseră pentru comanda ungurească și alte pretensiuni militare. Li-se spune deci mai pe față, mai printre rânduri, că «mână liberă» însemnează potențarea politice de maghiarizare. «Budapesti Hirlap» dela 20 Aprilie își dă chiar silință mare să dovedească obștei «patriotice», că numai în aparențe nu sunt, în *realitate* s'au dat mari concesiuni. Nu le înșiră. Le spune numai Ungurilor să aibă încredere, viitorul va dovedi, că la cârma țării este un guvern național, care face politică națională.

Programul politice naționale maghiare este gata de mult — scrie «B. H.» — direcția lui e bine stabilită, ba chiar și amănuntele sunt lucrate. Programul acesta există și atunci, când situația excepțională (ca acum în fața alegerilor!) nu permite să se amintească.

Programul acesta național trăiește în sufletul fiecărui ungur adevărat, trăiește în sufletul lui și când nu-l pronunță. Se poate oare închipui guvern național și constituțional, se poate oare închipui candidat de deputat ori Ungur fără acest program. De sigur nu. Numai ceata întreprinzătorilor necăpătuți fusese excepție...

Când se știe, că numitul ziar este organul lui Apponyi și e bine informat asupra spiritului celor din guvern, cine se mai îndoieste, că ajungând prin alegerile de acum stăpâni pe situație kossuthiști, ei nu numai vor urma cu lupta lor de rassă, dar nici sufragiul universal nu-l vor face înspre țurarea noastră.

Bine să bage deci de seamă Românii, și să se știe, că *păcat de neiertat va săvârși acela, care își va da votul pentru partidul lui Kossuth.*

Să facem o statistică interesantă. Germanii vin din toate părțile și reclamă în cercurile mixte cu Românii candidați români. Avem speranță a isbuti în câteva cercuri mixte. Pentru orientarea în viitor rugăm toate biourile electorale, ca după alegeri imediat să ne raporteze, cât e numărul votanților după naționalități și cât e numărul voturilor date pentru candidatul național iarăș după naționalități.

Primatele contra Slovacilor. Primatele Ungariei Vaszary, cunoscut ca șovinist, a trimis un circular preoților catolice, în care le interzice preoților să candideze la deputăție fără învoirea prealabilă a superiorilor. Circularul e îndreptat contra Slovacilor, căci Ungurilor le permite bucuros să candideze. Opreliștea aceasta încă va folosi la deșteptarea slovacilor la viața națională.

Cassarea proceselor politice. Ministrul de justiție Polónyi a dat ordin tuturor procurorilor să-i refereze despre toate procesele de presă și politice, cari au fost pornite din Iunie 1905 până în Aprilie 1906.

Se zice, că se vor cassa toate procesele politice, chiar și cele în contra naționalităților. Dacă se va adevăra, vom putea zice și noi, că se mai întâmplă minuni.

Dar chiar și în cazul acesta nu avem de a face cu o schimbare a principiilor politice, din care ar urma o judecare nepărtinitoare și când e vorba de noi, ci pur și simplu cu o întâmplare.

Anume însuși Polónyi are un proces de vătămare a Maiestății Sale și simte și el că nu poate să-l casseze numai pe al său propriu, ci trebuie să le ștergă pe toate.

Dar probabil va porni cu atât mai multe după aceasta, ca să nu piardă nimic ideea de stat maghiar.

Curățenia alegerilor. Ministrul de culte Apponyi a trimis o circulară tuturor șefilor oficiilor din sfera sa, în care le dă ordin să nu influențeze cu nici un mijloc pe alegători de a vota după convingerea lor.

Turbarea șoviniștilor. Adat spaima în Ungurii din Timișoara, că o să cucerim mai multe cercuri românești din comitat.

Dar în loc să-și zică, că așa e drept și echitabil, pentru că majoritatea în comitat o au Românii, — ei strigă în «Temesvári Hirlap» după procurori și jandarmi. Să ne oprească adunările, căci agităm contra ideii scrințite a statului național unitar maghiar. Somează pe vice-comitele să facă presiuni asupra poporului și capilor lui. Deci îl somează direct la călcarea legii. — Asta-i dragostea lor pentru năcazurile noastre.

Procesul mănăstirilor. În ziua de 19 Aprilie Curia din Budapesta a adus o hotărâre în afacerea procesului dintre mitropolia gr. or. română și patriarhia sârbă pentru cele trei mănăstiri, ce Românii pretind dela Sârbi, adică a Bezdinului, Sângeorgiu și Misici situate pe teritoriu român.

Curia a hotărât, că procesele trebuie pornite pe teritoriul unde-s mănăstirile. Până acum, se știe, în urma delegației ce-i dădese M. Sa, procesele de felul acesta le

judecă tribunalul din Budapesta. Acesta nu de mult se și declarase competent, după cum îl declarase compent și Tabla regească.

Valoarea celor 27 mănăstiri s'a evaluat la 10.192.676 coroane. Dintre ele patriarhia ni-a dat numai una, pe cea dela H.-Bodrog, în valoare de 215.860.

Achitat! Eri (Vineri) s'a desbătut înaintea curții cu jurați din Oradia procesul de presă intentat în contra diui Sever Secula pentru articolul «Canal și beton» apărut în «Tribuna».

Amicul nostru a fost apărut de dl dr. Iustin Ardelean, avocat în Oradia. Jurații l'au achitat pe dl Secula de sub învinuirea că a agitat în contra Ungurilor, l'au declarat însă vinovat pentru că a lăudat un fapt punibil și astfel tribunaiul l-a osândit la 100 cor. amendă.

Consistorul plenar al Diezei Aradului care să rezolve chestiile ce vor fi discutate în Sinod s'a ținut Joi. A prezidiat P. S. Sa I. I. Papp, fiind de față P. C. Sa archiman. Aug. Hamsea, P. C. Sa protosincelul R. Ciorogariu, referentul G. Popovici, protopopii dr. I. Trailescu, V. Beleş și G. Sârbu, preoții D. Muscan, Tr. Vașan, Tr. Magier apoi dnii T. Dragonescu, fost deputat, S. Raicu, P. Truța, dr. N. Oprean, G. Serb, referentul, G. Purcariu și I. Russu Șirianu,

Pentru învingere.

(+) Nu este neam mare în suferințe ca neamul nostru!

De pe buzele și din sufletul cinstit al fiecărui Român de bine ca o șoaptă plină de durere se aud aceste vorbe, ce cuprind în sine toată viața unui popor.

Vecinic întovărășiți am fost de o soarte, ce n-o merităm și ce nu o doream.

Vom fi purtat și noi vina, nu numai vi-tregele vremuri, vom fi având și noi păcatele noastre de ne-a îndrăgît atât de tare suferința și durerea, căci pururea s'au găsit în sinul nostru oameni, ce au pus mai presus de toate interesele lor proprii, și numai în al doilea plan interesele unui popor întreg, trudit și muncit.

Dar în sfârșit a sosit vremea redeșteptării, timpuri de înălțare sufletescă, când conștiința ne dictă să nu lăsăm în pierzare, ce e al nostru, ci unindu-ne să luptăm pentru pregătirea unui drum, ce duce la o viață mai plină de bucurii și de liniște.

Fiecare om este stăpân pe viața sa și el este dator a-și croi viitorul.

Cine este neputinciosul, cine este nepăsătorul, care să nu dorească fericire pe acest pământ vremelnic?

În întreaga viață purtăm luptă grea din care scoatem foloase și biruințe, după cum ni-e vrednicia și tăria.

Un popor întreg stă în preajma unei lupte ce se desfășură pentru a croi o viață nouă, viață cu mari nădejdi.

E lupta pentru noile alegeri dietale.

Nu este între noi nimeni, cari să nu cunoască rostul, pentru ce a fost împrăștiată dieta și pentru făurirea căror legi au fost orânduite noile alegeri.

Deschisă ne este calea, să alegem între viața plină pe dureri și suferințe de până

acum, și între o altă viață împreună cu mari nădejdi de mai bine.

E pusă în cumpănă țaria noastră, viața noastră și tot ce avem noi mai scump pe lume.

Totul depinde numai dela vrednicia noastră.

Și când vedem câtă este diferența între soarta ce vreau să ne-o croiască alții și între cea ce vrem să ne-o croim noi, oare se va mai găsi suflet de Român, care să nu între în luptă sub steagul național?

Se va afla vre-un Român uitat de sine, care să se lapede de neamul său și să necinstească acel steag pe care e scris: totul pentru binele nostru?

În fața marilor probleme, ce se desfășură, să se desbrace de patimi fie-care Român, ce ține la sine și la cinstea unui popor, a cărui față brăzdată este de ale vremilor suferințe; și cu suflet curat, să se pună pe lucru pentru ducerea la izbândă a steagului nostru național.

Voi preoți și învățători, cari sunteți conducătorii poporului românesc, nu încetați de a strânge în jurul vostru acea turmă blândă, care până acum în luptele politice a fost lăsată pradă tuturor străinilor.

În ținuta deamănă a voastră ne punem încrederea. Pregătiți calea de învingere pentru candidații noștri.

Treziți conștiințele adormite, luminați toate mințile întunecate, înseninați fruntea obidiților, ca astfel întărind inima și brațul dreptilor, învingere să dobândim.

Congregația Aradului.

Măști în 24 Aprilie s'a ținut în Arad congregația de primăvară. Și dintre Români și dintre Unguri au fost puțini de față.

Dintre Români însemnăm pe d-nii M. Velićiu, Russu-Șirianu, Dr. C. Ardelean, Dr. G. Popovici, Aug. Beleş, D. Popovici (Cerneiu), Aurel Iancu, Tr. Terebenț, N. Lăzărescu, Crăciun, D. Luca, Tămășdan (preot senior), Nistor Flueraș (Zarand) și alții.

De însemnătate politică a fost un singur lucru: propunerea comisiei de a felicita guvernul.

Russu-Șirianu, în numele Românilor, combate propunerea, arătând că din partea Ungurilor este motiv moral de a nu felicita un asemenea guvern, căci ce consecvență e asta: cei ce au felicitat pe Héderváry să felicite acum pe — Kossuth? Iar Românii au motiv politic de a nu felicita guvernul: fiindcă n'au nici o încredere în bărbații cari compun guvernul.

Majoritatea (ungurească) a primit însă propunerea comisiei permanente.

Se rezolvă apoi chestii mărunte.

D'ale alegerilor.

Guvernul și Românii. În urma invitației au mers la Budapesta și Mercuri la orele 4 d. a. s'au prezentat în fața domnului ministru-prezident Wekerle Excelențele Lor domnii Metropoliți români Ioan Metianu și Dr. Victor Mihalyi, precum și domnii Parteniu Cozma, Gheorge Pop de Băsești, Dr. Teodor Mihalyi, Dr. Vasile Lucaci și Coriolan Brediceanu.

Afară de domnul ministru-prezident Wekerle au fost prezenți și domnii ministri: contele Andrassy, dela interne, contele Apponyi, dela culte și instrucțiune publică și Kossuth, dela comerț și comunicațiune.

În conferință li-s'a spus frunțașilor români, că nu din inițiativa guvernului, ci la dorința expri-

mată din partea foștilor deputați naționali români au fost invitați la această consfătuire, în scopul ca guvernul să cunoască gravamintele Românilor.

Frunțașii români și-au spus apoi pe rând părerile, insistând mai ales asupra miseriei ce se fac școalelor românești, și apoi asupra neexecutării legii de naționalitate.

În urmă s'a atins chestia alegerilor pentru dietă, și în urma temerilor exprimate din partea Românilor, membrii guvernului au declarat, că nu au intențiunea să împedecă intrarea în parlament a unui număr oare-care de deputați naționali români, din contră, le este chiar dorința să intre, pentruca guvernul să aibă cu cine să se înțeleagă în privința îndreptării relelor de cari se plâng Românii. În fine s'a ajuns pentru astădată la înțelegerea între guvern și Români, ca în toate comitatele locuite de Români, frunțașii poporului român să pacteze cu ceilalți factori decizatori din comitate, în felul cum s'a făcut în comitatul Hunedoarei, unde trei cercuri au fost lăsate pe seama Românilor și trei rămân ce'orlalti. Despre aceasta dl ministru ne interne, contele Andrassy a promis că va încunoștiința de timpuriu și organele sale din comitate, pentruca astfel să fie evitate alegerile sgomotoase, împreunate de multe ori cu ciocniri și bătăi, și să se pună stavilă corupției și mituirilor.

«Tel. Rom.»

Din cercul Șiriei. Eri Duminecă a plecat candidatul de deputat Dr. Stefan C. Pop în sediul cercului, frunțașa comună Pâncota să-și țină vorbirea program. La gară a fost întâmpinat de o mulțime de alegători. Deja intrarea în comună s'a întâmplat între împrejurări foarte iritate. Dela curtea boerească a principelui străin *Sulcovski*, care a ajuns prada multora vestiți patrioți, bandiți îmbrăcați în foale domnești au eșit în cale și ca hoții strigau din gura șerpelui: «abzug» Pop Stefan! Convoiul Românilor înmulțit la mii cu nespuse însuflețire și indignați la extrem aclamau pe iubitul lor candidat. Domnul Pop a fost condus la biserica noastră unde s'a servit cu participarea aproape a întregului popor o prea frumoasă liturgie. După serviciul divin poporul însuflețit în frunte cu candidatul lor a plecat la locul, unde trebuia să se țină adunarea, în piața mare. În convoiu gendarmeria cu gunoiul împănă cu cocarda celui mai vestit scuipător, care și contese încă pișcă, plecau asemenea cu poporul cinstit și ales. Cele mai frumoase cântări naționale răsunau pe drumul Pâncotei, iar cântecul lui Kossuth din gătlegile câtorva bețivi deserați părea a fi prohodul pentru vecinicie a beției kossuthiste. Ajunși la locul destinat odraslele culturii aziatice au început a urla.

Românii și-au păstrat sângele rece și a vorbi de toți stimatul prezident al cercului Dr. Hotăran, rugând poporul să-și facă însuși dreptate prin aceea, că dela acești ticăloși cârpaci nu va mai cumpăra nici-odată. Răspunsul a fost un jurământ unanim. Cu multe greutate și-a început candidatul vorbirea. Însă la primul cuvânt a fost întrerupt cu «Kossuth Lajos azt izente». Candidatul nostru descoperindu-și capul a început a intona «Deșteaptă-te Române» — și un vuet și însuflețire care părea, că mișcă Pâncota din țăini a fost răspunsul Românilor, cari au cântat întreg imnul sfânt al neamului Românesc. După aceasta publicul era în plecare, când de odată din curtea boerească ese cu turbare o trăsură pentru gunoi la care erau prinși doi cai turbați. Cei din front credeau, că este întâmplare și a dirijat caii după colină îndărăt, dar cocișul începe a face ocol între pruncii de școală și poporul indignat într-o clipită răstoarnă trăsura și vizitiul. Gen-

darmii aleargă ca turbați și atacă bărbații cari își apărau pruncii de turbatul surugiu. Urmarea a fost o învălmășală cumplită și dacă nu s'a făcut vârsare de sânge, se atribue prea îndelungatei răbdări a neamului nostru. Credem însă și știm sigur, că aceasta în vecii vecilor nu se va mai repeta, pentrucă ce li-e permis lor din zburdalnicie, e sfânt pentru noi barem acolo, unde stăpâni suntem acasă. Vestea despre cele întâmplate s'au răspândit ca focul și aproape era admirat cum es Românii mic și mare, feciori și fete să întrebe ce s'a întâmplat și a fost înălțător, că d-na Pavlovits a alergat în piață strigând să piară cel ce se atinge de alesul poporului.

De aci călătoria d-lui Pop la Măderat, dela Măderat la Agriș de acolo napoi la Măderat și apoi prin comunele Mășca și Galșa până la gara din Șiria a fost un triumf care numai provocat de evenimente mari poate fi înțeles.

Numai cei bolnavi de moarte n'au fost de față iar aseară la orele 8 cine a trecut pe la gara din Șiria, a putut să audă cântări de războiu național.

Mișeilor, nu provocați poporul, că avem ac pentru jocul vostru.

Precum știm sigur, dl Pop își va face datoria la locurile cele mai înalte, ca să încete anarchia din comitat.

Cercul Boroșineului. Mercuri în 13 April a ieșit candidatul naționalist, fostul deputat *Ioan Suciu* în comunele *Șicula*, *Gurba* și *Apateu*. Pretutindeni a fost primit cu mare însuflețire. Îndeosebi primirea din Șicula a fost o adevărată cale triumfală. Vorbirile candidatului iubit au nădădat entuziasmul la culme.

Joi în 19 April, dl Suciu a cercetat comunele *Seleuș* și *Sărmata* unde asemenea primire caldă, roasă l'a întâmpinat.

Dl dr. Ioan Suciu va cerceta celelalte comune din cerc după următoarea împărțire, care va esact ținută:

Duminecă, 22 April n. la 8 oare: Prezești; 1/210 Donceni; la 1/211 Buhani; la 12 Dezna; 1/25 Ravna; la 1/26 Moneasa.

Luni, 23 April n. la 7 oare: Ignești; 1/2 Minead; la 10 Slatina; la 1/212 Neagra; la 1/213 Dalbești; la 2 Susani; la 1/26 Chertiș.

Măști, 24 April n. la 8 oare: Boroș-șebii; 10 Bărsa; la 12 Hodiș; la 1/22 Cuied.

Mercuri, 25 April n. la 7 oare: Gavașdia; 8 Berindia; la Cociuba; la 1/212 Selegieni; la Laz.

Vineri, 27 April n. la 1/210 Bocsig; la 11 Nerău la 12 Răpsăg; la 1/22 Voivodeni la Aldești.

Sâmbătă, 28 April n. la 1/211 Morod; la Mocrea.

Duminecă, 29 April n. la 10 oare: Cermeiu; 1/212 Somoșches; la 1 Berechiu.

Cercul Radna. Vineri și-a ținut vorbirea Cuvin însuflețitul și verdele român, candidatul nostru național dl *Vasile Goldiș*.

Lăcrămile poporului nostru împilat, cred vor fi măturie mai bună decât orice descălmășărită. N'a fost om, care să nu fi lăcră de bucurie, la auzul măiestrei cuvântări a iubitului nostru candidat Vasile Goldiș. Iar tineretoh tineretul, câte nădejdi nu ne-a dovedit pe viitor. El a fost la culmea chemării. Rar un tineret mai însuflețit.

Primirea candidatului a fost de tot imposibilă. La 4 ore Cuvinenii în frunte cu preoții și țătorii lor precum și cu o cunună foarte moasă de dame din loc și de prin prejur eșit scumpului candidat spre întâmpinare la Miniș, într'un lung, lung șir de trăsuri un frumos banderiu. Atât la plecare — căl reîntorcere în comună se cutremura vâz de bubuitul treasurilor și de frumoasele și veselitoarele cântece ale tineretului însuflețit.

După intrare în comună, s'a deschis adunare de cătră însuflețitul și pururea verdele bătrânul și însuflețitul popă Moțu, dând cu iubitului candidat. A ridicat mult sărbarea prezența bărbaților frunțași din jur, ba chiar dela Brașov, de unde a venit și harnicul gimn., dl Onițiu.

De seară, la auzul acordurilor dulci, a bubuitului de treacuri și a cântecelor însuflețitoare a le tineretului, iubitul nostru candidat a plecat la gară, într-o ordine și însuflețire ce a pus în respect pe toți străinii din jur.

Cercul Pecica. Dr. Aurel Novac, își face ocolul prin cercul său.

Duminecă dimineața însoțit de d-nii Dr. D. Barbu, O. Tămășdan, Petru E. Papp și Petru Nicoară dela „Tribuna”, Ugliș și de fruntașii țărani Petru Dragoș și Teodor Orga din Pecica au plecat la Micalaca.

Aici după ce, părintele I. Dascăl, vorbește poporului, se constituie biroul, alegându-se de președinte fruntașul Iova Huț iar de notar Todor Urlea. La apoi cuvântul Dr. D. Barbu, arătând în cuvinte vii scopul ce-l urmăresc deputații naționaliști. Își desfășură programul dl. Dr. Aurel Novac, făcând bună impresie asupra publicului adunat.

Dl. Petru E. Papp, a arătat pentru ce trebuie să luptăm mai ales acum pentru ducerea la izbândă a steagului național.

Puteți să spunem cu mândrie, că Micălăcanii înțeleg rostul luptei deputaților români, și au făgăduit, că vor lupta cu toții pentru candidatul nostru și nu se vor lăsa purtați de nas ca în trecut.

Curtici. Alăturându-se și dl. Stefan Novac, tata candidatului și dl. Efremie Hegheșan am sosit cu trenul de amiază la Curtici, unde au eșit într-o împănare un șir de călăreți și trăsuri, în frunte cu preoții.

Izbucnia văzduhului de strigătele entuziaste ale poporului însuflețit.

Ne-am dus la casa fruntașului Ilie Urs, președintele comitetului parohial. Aici părintele Nicorescu în vorbe alese a bineventat pe dl. Dr. A. Novac, la ce a răspuns foarte emoționat.

Adunarea s'a ținut în piața de lângă casa comunală. Adunatu-s'au acolo un public de peste 500 persoane.

Au vorbit pe rând d-nii I. Nicorescu, Dr. A. Novac, Petru E. Papp, Dr. D. Barbu și O. Tămășdan producând o generală însuflețire. Strigătele de să trăiască nu încetau. Jurat-au bravi Curticeni că vor vota cu toții pentru candidatul național.

Cu toate, că au fost mare însuflețirea, nu putem să nu amintim, că să mai află câțiva răătăciți, cari umblă pe la casele țăranilor noștri, și-i îndeamnă să nu voteze cu candidatul nostru. Zădarnică le va fi însă truda lor rușinoasă. De aici am plecat însoțiți de numeroși Curticeni — spre Macea.

Macea. Ultima stație din drumul nostru a fost Macea. După banderiu de călăreți și trăsuri ce ne eșeau înainte prevedeam primirea cea bună, ce o vom avea aici.

A fost o intrare triumfală. Tot satul era de față Adunarea a deschis-o dl. *Liviu Raf*, preot, dând cuvântul iubitului nostru candidat dr. *Aurel Novac*. Să fi văzut, ce însuflețire ce hotărâre dărză pentru reușita noastră, a Românilor, cari avem în programul nostru împlinirea tuturor acelor visuri, pentru cari ne-au răposat și moșii și părinții, — să fi văzut cum străluceau ochii voinicilor noștri țărani la auzul vorbirii dlui Novac, el însuși însuflețit pentru ideile, cari le desfășura înaintea poporului.

După potolirea furtunii de „să trăiască”, vorbește dl. Petre Nicoară, redactor la „Tribuna”. Tocmai vorbea despre călcarea în picioare a drepturilor noastre, a limbii noastre celei mai frumoase din câte sunt pe fața pământului, — la judecătoria, la notariate, la postă și pretutindenea, despre partidele maghiare, cari sunt tot un drac pentru noi căci, toate ne fac aceeași nedreptate, — când un nevoiaș de scriitor la notarul din comună strigă „nem igaz, e hazudjon”.

Dar era să plătească scump îndrăzneala; de sigur va fi crezut că se află încă tot în mijlocul Românului, care nu cutează să-și caște gura înaintea unui cât de mic nădrăgar. S'au schimbat însă vremurile; Românii nu-mai voiesc să fie turmă de tuns și muls, ci voiesc să trăiască stăpâni în țara lor, domni în casa lui.

La apropierea furtunii să aude întâi un uruit îndepărtat, ce tot crește, până devine un vânt turbat ce suflă cu putere, cade un tunet, valurile cresc mari cât casa, să isbesc și să împing una pe alta și e vai și amar de corabia nevoiașă care a cutezat să li să pue împotriva.

Așa și bravul popor român din Macea. Întâi să auzi un murmur, apoi un strigăt puternic, eșit din toate gurile bărbaților, femeilor, fetelor și băieților cari ascultau vorbirea.

Și apoi o înghesuială înspre nesocotitul scriitoras, pumni ridicați. Și de nu era dl. părinte Raf și încă vre-o câțiva, nu știu dacă scăpa nefericitul cu pielea întreagă. Așa s'a ales numai cu vre-o câteva mângăeri de ghiolduri în coaste și pumni în spate. Să mai poștească altădată să-și mai deschidă gura, unde nu-i ferbe oala. Sunt sigur că bravi românii din Macea nu vor răbda să ajungă acel pierde vară notar în comuna lor.

Trecu multă vreme până să potoli mânia dreaptă a poporului.

Au vorbit apoi cu frumseța și succesul obicnuit la ei dl. P. E. Papp și dl. dr. Dimitrie Barbu.

Am simțit cea mai curată bucurie și emoție la vorbirea atât de cuminte, populară și adevărat românească, asemenea cum vor fi vorbit strămoșii noștri acum câteva sute de ani; — nu voiu uita nici odată pe bade Toader Orga (Cloșca) din Pecica.

Am cercetat apoi pe Stim. Domni Petrila și Raf, preoți și pe dl. Gh. Iancu învățător în Macea și ne-am întors la Curtici între aclamările nesfârșite ale poporului, adunat la joc în pădurice.

Sunt sigur, că în Macea nu va mai cuteza nici un străin să ia în deșert voința poporului. Onoare lui!

Până ce iubitul nostru candidat Dr. A. Novac și-a ținut vorbirile prin satele sus înșirate, contrarul său Văsărhelyi a mers la Pecica, unde cerșia voturi, dar zău a fost rece primit de către toți.

Candidatura din cercul Rittberg.

Fruntașii din Rittberg, după cum aflăm cu bucurie, au pus candidatura redactorului nostru Sever Bocu, care a și primit-o și și-a început turneul prin comune.

Poporul e foarte însuflețit și-l primesc cu mari ovațiuni pe candidatul lor.

Facem și din parte-ne apel îndoit către fruntașii cercului, preoți, învățători și către toți alegătorii să scoată învingător steagul cu numele redactorului nostru, care a dat dovezi de hărnicie și jertfire de sine în lupta națională!

Rittberg. Se desfășură o luptă grea între doi candidați români și tot cu același program. Regretăm, că astfel să petrec lucrurile. Așa știm, și așa suntem informați că *partidul național l-a recomandat pe dl. Sever Bocu*, redactorul nostru responsabil, și această hotărâre trebuie respectată de toți Românii de bine. Lupta dintre cei doi candidați nu poate fi în favorul nostru, căci prin ea spriginim izbânda candidatului străin. Lupta noastră se pornește pentru solidarizare și nu distrugere.

Ar fi de dorit ca dl. dr. Vlad să-și termine odată turneul de candidări și să se stabileasca odată la un loc.

Încă odată: candidatul partidului național e dl. Sever Bocu și dl. dr. Bontescu — dacă l-a cumpenit dr. Vlad ca în Hunedoara să rămână fără cerc, cu amicului său Vlad să-și tragă socoteala, iar nu candidând peste candidatul oficios al partidului național și a cercului Rittberg.

Din cercul Iosășel. Candidarea de Marți a distinsului nostru fruntaș Dr. Nic. Oncu la Iosășel, a produs o însuflețire, generală în întreg cercul electoral. Bravul popor de acolo a dat și de astădată dovadă că e un element curat sănătos care merită o soartă mai bună și mai fericită.

Multe dureri și amaruri suferă omul în viața sa, dar văzând momente de vrednice și bărbăție cum ne-au arătat frații noștri de pe Cri-

șul alb, o sfântă înălțare sufletească te cuprinde și un nou dor de viață și nădejde îți înalță sufletul cu toate simțirile lui.

La gara din Gurahonț valorosul candidat a fost primit de o mulțime enormă de inteligență și popor în aclamațiunile cele mai entuziaste. Harnicul protopop al Halmagiului C. Lazar îl salută în cuvinte alese și rupte din inima neamului întreg. Candidatul răspunde tot așa de dulce, iar lumea aplaudă și aclamează cu frenetie. Conductul pornește precedat de un numeros banderiu îmbrăcat în verde. Candidatul e așezat într-o trăsura națională cu patru cai țărănești. Corurile intonează „hora lui Oncu”, mulțimea vuesește și cortegiul pleacă spre Iosășel. Tot ce are cercul ales precum și o numeroasă is distinsă suită din Arad, înoată în marele val a mulțimei. Actul candidării s'a început la orele 11 vorbind președintele Dr. Aurel Grozda, T. Magier, apoi iubitul candidat care în continu a fost întrerupt de aplauze. A urmat la cuvânt înflăcăratul naționalist Dr. Cornel Iancu avocat în Arad, care a cucerit publicul până la estaziare.

Nu-mi permite timpul și spațiul a putea descrie și celelalte momente însuflețitoare ce au mai urmat în Iosășel, căci trebuie să le vezi cu ochii ca să-ți poți face idee despre ele.

După amiază la 3 ore candidatul însoțit de o gardă de fruntași au plecat cu trenul spre Ciuciu unde la gară, așteptau un lung convoi de trăsuri.

La orele 5 s'a desfășurat o nouă panoramă și un nou prilej de elevație sufletească: Vorbiri însuflețite, aclamațiuni și însuflețire în tot locul. Adunarea dela Ciuciu s'a ținut la orele 6 unde s'au purtat brav avocatul Dr. Papp și protopopul Lazar.

Mercuri la amiază Dr. Oncu a intrat în Vidra, unde se mai adunase și comunele Magulicea și Lazar. Primirea lui Oncu aici a fost primire regească. S'a aranjat petreceri populare, s'au rostit discursuri alese, iar falnicul stejar de lângă biserică din Vidra, cari deși tinăr încă rivalizează cu goronul lui Horea, au fost botezați „Stejarul lui Oncu”. După adunare, candidatul, suita sa, trăsurile și oamenii au fost împodobiți cu ramuri din „stejarul lui Oncu” și apoi petrecuți cu muzica spre Acuia. Aici manifestațiunile s'au repetat și pretutindenea nu vezi decât, voe bună însuflețire și bucurie. În turneul său pe falnicul Dr. Oncu îl însoțește protop. Lazar care se poartă brav, Dr. Todor Papp avocat s'a dovedit de o inimă mare, suflet cald și luminat, apoi harnicul candidat de avocat Boțoc, Joldea diacon, Vidu și alți preoți și fruntași. În mijlocul bucuriei de care sunt cuprins când vă scriu acest scurt raport nu pot lăsa neamintit și faptul, că în fața acestor manifestațiuni sfinte a unui neam întreg, amăritul fost deputat Sombati nu se genează a lua poziție contrară crezând că prin oameni slabi de inger ne va sparge rândurile. Se înșală amar, iar pe răătăciți cari se vor răzni din calea adevărului, îi vom arăta întregii suflări românești în pomelnicul celor pierduți, să-i cunoască și cei de acum și cei ce o se vină după noi.

Din cercurile PárdányBéga-Szent-György și Zichyfalva. Candidații naționali Vichentie Petroviciu și Dr. Alex. Vuici sunt primiți cu rară însuflețire în toate părțile. Partidele contrare desvoaltă o agitație ne mai pomenită, promit marea și sarea pentru a trage pe sfoară naționalitățile, ca aceste să-și dea votul lor, dușmanilor drepturilor naționale.

Dacă nu s'ar afla câteva coade de topor, câteva creaturi uitate de sine, nici nu ar fi cine să-i însoțească afară de așa numiții domni de prin orașe și arendașii jidani, cari nici când nu au ținut cu poporul dela care trăesc.

Mare grijă le face celor detași cu puterea, pășirea nemților în ațiune.

Și pentru orientarea alegătorilor români din aceste cercuri comunică următorul avis:

Delegații alegătorilor Români, Sârbi, Slovaci și Germani la conferința ținută în 22 Aprilie 1906, au candidat de deputat pentru cercul Zichyfalva pe distinsul naționalist dl. Dr. Ludovic Kremling, avocat în Biserica-albă. Intrăm în luptă cu program național contra feudalismului. Cetățeni Români, Sârbi, Slovaci și Nemți! Țineți sus și tare la programul național, ajutați la izbândă pe candidatul din cercul vostru.

Pentru Zichyfalva am candidat pe dl Dr. Ludovic Kremling, carele își va țineă vorbirea de program Marți, 24 Aprilie dimineața la 8 oare în Tor. Szécsány, la 11 oare în Bóka, după amiază la 1 1/2 oare în Neuzina, la 4 1/2 oare în Sárca.

Mercuri, în 25 Aprilie: dimineața la 8 oare în Tógyér, la 10 oare în Gyér, la 11 oare în Tolvádia, după amiază la 3 oare în Dolác, la 5 oare în Offszencza, la 6 oare în Bánlak.

Joi, în 26 Aprilie: dimineața la 7 oare în Karácsonyiliget, la 9 oare în Pártoș, la 10 1/2 oare în Gaiul-mare, după amiază la 1 oră în Mărghita-mare, la 5 oare în Szent János.

Vineri, în 27 Aprilie: dimineața la 8 oare în Zichyfalva, la 12 oare în Györgyháza, după amiază la 4 oare în Szécsényfalva.

Frați Români!

Primiți cu însoțire pe candidatul vostru și arătați lumii, că ideea națională trup s'a făcut și că românul ține la naționalitatea sa.

Am candidat în conștelegere cu frații sârbi și nemți, în Zichyfalva pe dl dr. Ludovic Kremling în Párdány pe dl dr. Alexandru Vuici, în R-Szt-Görgy pe părintele Vichentie Petrovici.

Numai așa vom învinge, dacă nu vor fi între noi trădători de neam. Să nu ne vindem votul nimănui.

Trăiască partidul național, trăiască candidații naționaliști! Comitetul executiv.

Indemnăm din nou pe fieștecare om de simțire românească, să nu să leșesădus de nime, ci numai candidatul național să-și dea votul.

Căci cercurile sunt pur naționaliste, dacă vom ține la olaltă, învingerea este sigură pe toată linia.

Lăpușul-unguresc. Părintele Lucaciu și-a început turneul prin comunele cercului. În cercul electoral al Lăpușului unguresc alegătorii români sunt pretutindenea însoțiti pentru cauza națională. Vechiul Chioar a dovedit un admirabil devotament pentru candidatura d-rului Lucaciu. Drumul său a fost cu adevărat triumfal, și el a fost primit cu banderiu falnic și cu trăsuri multe.

Candidatura sa este primită cu însoțire nemai pomenită. Alegerea este sigură și numai forța publică ar mai putea-o împiedeca.

De peste săptămână.

— **Se consideră de oameni culti?** Cu ocaziunea tinerii adunării de candidare pentru cercul Beiuș, Ungurii — cari până acum de câte ori a fost vorba de interesele lor ne omorau cu dragostea, — au dovedit acum cât de tare ne iubesc. Adunarea era să se țină în curtea dela «Városi» dar aici a fost împiedecată tot de acei năbădioși, cari și în iarnă trecută făcuseră gălăgie la adunările populare. Acum văzând mișcarea noastră națională ce se desfășură atât de frumos și impunător, se svârcolesc sârmanii și încearcă să ne ademenească și dacă văd că nu fac nici o ispravă își arată toată cultura înjurând și ofensând pe cine poate. Niște gentri maghiari din Beiuș din zilele trecute au fost atât de complesanți, încât au ofensat pe câteva doamne române. În sfârșit să nu ne mirăm, de așa ceva, doar ei țin mult la originea lor și nici nu voesc să se lase de obiceiurile vechi, când încă strămoșii lor nu aveau pretenția de a se considera de oameni culti.

— **Necrologul constituției ungurești.** Iată cum anunță o foaie umoristică din Viena moartea constituției ungurești din 19 Februarie:

«Subsemnații împărtășesc știrea zguduitoare de temeliile Austriei că **Constituția ungurească** după lungi și dureroase suferințe de *meningită* (*Genieksfarre*) în vârstă de 39 de ani a adormit fără a fi însă cu sfântul mir întru domnul Nyiri.

Conductul funebru va pleca dela cheiul Rudolf (Parlament) și mortul să va îngropa în groapa sa proprie de pe Eskúter (piața o jurământului). Conductul va fi comandat de colonel *Fabritius*, prohodul să va ține în Casa noul național. Invierea să va aduce la cunoștință publică.

Toate cheltuielile vor cădea în sarcina neamțului. Viena în luna lui Februarie 1906. R (uhe) I (n) P (est) (Odihnească în ciumă).

Deák Ferencz tatăl, Fejerváry tatăl mașter. Socialiștii ca moștenitorii cei veseli (?) Kossuth, Apponyi și Andrássy dela firma Patrușopt și comp. ca rude jalnice depărtate (prin poliție). Procurorul roagă publicul de a nu trimite cununi!

Toată gluma aceasta ar fi de sigur foarte bună, mai ales în original, dacă realitatea nu er fi făcut o glumă și mai bună prin convocarea parlamentului unguresc.

— **Catastrofa dela Sanfrancisco.** După catastrofa dela *Courrières*, care a costat viața a o mie 300 de oameni, după erupțiunea vehementă a Vezuului, care a pustiit multe sate și a amenințat chiar Neapolul, care a răpit sute de vieți, repede vine o catastrofă și mai mai îngrozitoare cu proporții adevărat americane: *cutremurul de pământ dela Sanfrancisco*.

După ultimul mare cutremur de acum 40 de ani în întreaga Califonia s'a introdus un sistem nou de a zidi casele, zidindu-le din fer, ca să poată rezista. Au și rezistat la cutremure mai mici, dar cutremurul de alaltăieri a fost mai tare ca toate, s'au surpat toate casele ca niște jucării, toate edificiile publice, chiar cele mai rezistente.

După prima zguduire deja se deschiseră în pământ crepături, adevărate prăpăstii, late de mai mulți metri.

Pavajul străzilor era aruncat în sus ca niște bombe. Țevile apeductului și ale gazului aerian au pleznit în multe locuri, așa că întreg orașul adevă puținele părți cari mai există, sunt lipiste cu desăvârșire de apă și lumină.

Din ruinele caselor au erupt flăcările, cari să întindeau cu iuteala fulgerului, și cari împiedeau fuga locuitorilor, așa că mulți trebuiau să aleagă cum vreau să moară mai bucuros: în flăcări ori în ruine?

În urma nimicirii apeductului ori ce încercare de stângere era cu neputință, singura încercare de a localiza focul era să arunce în aer toate edificiile încă în picioare din jurul incendiului. Numai că focul izbucnia din toate părțile, așa că încercarea aceasta a fost înzadar. Și ca să fie și mai completă nenorocirea s'a pornit și marea și cu un flux extraordinar de puternic, condiționat de cutremur, a inundat părțile mai joase, chiar cele în care se refugiaseră cei scăpați din foc și ruine.

Din întregul oraș a rămas în picioare numai cartierul chinez, care însă de sigur va peri în urma incendiului imposibil de localizat.

Pe lângă acestea mobul, hoții, huliganii și tâlharii atât pe numeroși în toate orașele americane, dar mai cu seamă în cele din Kalifornia, au inundat străzile și devastau, aprindeau și omorau în dragă voie. În contra lor s'a comandat armata cu stricta poruncă să împuște imediat pe ori cine l'ar prinde furând.

Situația deveni și mai îngrozitoare noaptea. Material de luminat nu era, dar luminau flăcările în toate părțile. Noi cutremuri împiedeau și puținele încercări de stingere și salvare.

După toate evaluările paguba să urcă până acum peste 500 de milioane de dolari (2500 de milioane de coroane) iar jertfe în oameni sunt la vre-o 10.000.

Cutremurul s'a estins și asupra mării provocând furtuni îngrozitoare, în urma cărora au fost înghițite sau asvârlite și sdrobite pe uscat mai toate corăbiile staționate în portul dela Sanfrancisco și orașele din jur.

Cutremurul s'a estins asupra întregii Kalifornii. Au pierit afară de Sanfrancisco vre-o 10 orașe: San-Oakland, Berkeley, Sacramento, Monterey, Gilroy, Holister, San-José. În acestea încă sunt pagube de vre-o 200 de mil. de dolari și morți vre-o 20 mii.

Până acum au sosit ajutoare de vre-o 30 de mil dolari. Ministrul de finanțe al Stat-Unitate a dat 10 mil. de dolari.

După telegramele cele mai recente orice încercare de salvare e înzadar, au pierdut toată speranța. În curând întreg orașul Sanfrancisco va fi numai ruine. Întreaga populație e fără adăpost.

Cutremurul a fost semnalat de toate institutetele metereologice (Viena, Zagrab, Bergen (Norvegia).

Profesorul Ilne din Londra presupune, că între erupțiunea Vezuului și cutremurul acesta e strânsă legătură.

Crede, că ambele au ca motiv învârtirea anormală a pământului în jurul osiei sale.

Sanfrancisco 20 April. Numărul morților să ridcă la 10.000, iar al răniților la 20.000.

Berlin, 20 April. Se te'egrafează din New-York, că orașul San-Francisco este cu totul pustiit. Au rămas fără adăpost peste 250.000 de oameni.

Viena 20 April. Între morți e și violonistul Kubelik. Mare mulțime de oameni au înebunit de groază,

Viena 20 April. Într'un singur spital au ars peste 300 de copii.

— **Aviz.** Conferința învățătoarească tractuală Buteni, asemenea concertul și petrecerea proiectată a se ține la 6/19 l. c. în Bodesci, din cauza morbului grav a soției dlui N. Boscaiu s'a amânat pe timp nehotărît. Boros-Sebes, la 6/19 l. c. 1906. Cu stimă Patriciu Covaciu, învățător.

Sinodul eparchial aradan.

La 9/22 Aprilie a. c. în obicinuita Duminecă a Stului Toma s'a deschis sinodul eparchial al diecezei Aradului.

Sinodului i-a premers serviciul divin împreună cu chemarea Duhului Sfânt și celebrat în biserica catedrală din loc. Serviciul divin s'a celebrat sub pontificarea P. S. S. a episcopului diecezan *Ioan I. Papp*, asistat de vicarul *Vasilie Mangra*, archimandritul *Augustin Hamsea*, referentul *George Popovici*, protosincelul *Roman R. Ciorogariu*, protopopii *Ioan Georgea*, *Alexandru Muntean* și *Mihailu Luca*, precum și de diaconii *dr. I. Suciu*, *dr. T. Botiș* *C. Lazar* și *N. Mihulin*.

Vestim cu bucurie, că cu ocaziunea aceasta a hirotesit în biserica catedrală din cu Arad P. S. Episcop Ioan I. Papp pe părintele Vasilie Mangra într-un arhimandrit. Această promovare a fost primită cu mare bucurie de către membrii sinodului și mulți părinți Mangra a fost viu felicitat și acclamat pe unde numai s'a prezentat. Constatăm s'a prezentat deputații sinodali din districtul Orăzii-mari pentru felicitare și s'au schimbat călduroase cuvinte între arhimandrit și credincioșii săi.

După încheierea serviciului divin membrii sinodali au plecat la seminar, în a căreia sală festivă se țin an de an sinoadele eparchiale.

P. S. Sa episcopul diecezan, ca prezident al sinodului, a deschis prin un discurs bine primit sesiunea sinodală și expunând în termeni clari și călduroși activitatea din anul trecut a Consistorului și scopurile de urmărire prezent și viitor ale sinodului, la sfârșit este luat la cunoștință prin aclamațiuni ar fi de să trăiască.

Fiind sesiune nouă prezidiul denumit de notari ad hoc pe membrul din Mihail Luca, pe Dr. G. Ciuhandu și A. Cioban. După acesta se prezintă denționalele.

În sfârșit se formează cele patru secțiuni de verificare a mandatelor deputaților sinodali și se statorește ședința proxima la 10/23 Aprilie la orele 9 înainte de amiază.

Caransebeș, 22 Aprilie. Sinodul diecezei, constituit în Dumineca Tomii a acordat de concedii și a amânat desbaterile sinodale pe 10 Maiu, ca astfel să nu fie împiedecate de a lua parte la mișcările electorale.